

ДІЯННЯ СЪВЯТИХ АПОСТОЛІВ.

¹ Перве оповідання написав я, Теофіле, про все, що Ісус робив і навчав,

² аж до дня, котрого возніс ся, заповідавши через Духа сьвятого апостолам, котрих вибрав;

³ перед котрими являв ся Він живий після муки своєї у многих ознаках; і бачили Його сорок днів, і глаголав про царство Боже;

⁴ і, зібравши їх, заповів їм, з Єрусалиму не виходити, а дождатись обітування Отця, що про Него чули від мене.

⁵ Бо Йоан хрестив водою: ви ж хрестити метесь Духом сьвятим по немногих сіх днях.

⁶ Вони ж зійшовшись питали Його, кажучи: Господи, чи не під сей час поставиш Ти знов царство Ізраїлське?

⁷ Рече ж до них: Не вам єсть розуміти час і пору, що Отець положив у своїй власті.

⁸ А приймете силу, як зійде сьвятий Дух на вас; і будете мені сьвідками в Єрусалимі й у всій Юдеї і Самарії, і до краю землі.

⁹ І, се промовивши, як дивились вони, знявсь угору, і хмара взяла Його від очей їх.

¹⁰ І, як вони пильно дивились на небо, як Він відходив, аж ось два мужі стали перед ними в білій одежі,

¹¹ котрі й сказали: Мужі Галилейські, чого стоїте, дивлячись на небо? Сей Ісус, узятий од вас на небо, так прийде, як виділи ви Його, сходячого на небо.

12 Тоді вернулись вони в Єрусалим із гори, званої Оливною, що поблизу Єрусалиму на субітній день ходи.

13 І ввійшовши, зійшли на гірницю, де пробували Петр та Яков, та Йоан, та Андрей, Филип та Тома, Вартоломей і Матей, Яков Алхеїв та Симон Зилот, та Юда Яковів.

14 Усі вони пробували однодушно в молитві і благанню — з жінками й Мариєю, матіррю Ісусовою, і з братами Його.

15 І ставши тими днями Петр посеред учеників, рече (було ж число імен укупі до ста дваццяти):

16 Мужі брати! треба було справдитись писанню сьому, що прорік Дух сьвятий устами Давидовими про Юду, що став ся проводирем тих, котрі схопили Ісуса.

17 Полічено ж його до нас, і прийняв був долю служення сього.

18 Сей чоловік придбав поле за нагороду неправедну, і, впавши сторч, тріснув надвое, і вийшло усе нутро його.

19 І відомо стало всім домуючим у Єрусалимі, так що прозвано поле тее власною говіркою їх Акельдама, чи то б сказати: поле крови.

20 Написано ж в книзі Псалъм: Нехай оселя його спустіє, і нехай ніхто не домує в ній, а догляд її нехай прийме инший.

21 Треба ж, щоб з мужів, що сходились із нами по всяк час, як входив і виходив між нами Господь Ісус,

22 почавши від хрещення Йоанового до дня, як Його взято від нас, був один із сіх укупі з нами сьвідком воскресення Його.

23 І поставили двох: Йосифа, званого Варсавою, котрого звали також Юстом, та Маттія.

24 І молячись, казали: Ти, Господи, що знаєш серця всіх, покажи одного з сих двох, котрого вибрав єси,

25 прийняти долю служення сього й апостольства, від котрого відступив Юда, щоб ійти в своє місце.

26 І кинули жереб про них; і впав жереб на Маттія; і прилучено його до дванайцяти апостолів.

2

1 А як скінчив ся день пятидесятниці, були всі однодушно вкупі.

2 І роздав ся зразу гук* із неба, мов би од віючого буйного вітру, й сповнив увесь дім, де вони сиділи.

3 І явились їм поділені язики, ніби огняні, і сїв на кожному з них.

4 І сповнились усі Духом сѣвѣтим, і почали розмовляти иншими мовами, як Дух давав їм промовляти.

5 Домували ж у Єрусалимі Жиди, люде побожні, з усякого народу під небом.

6 Як же роздав ся сей голос, зійшлось множество, і стрівожились, бо чув кожен, що вони говіркою їх розмовляють.

7 Здуміли ся ж усі і дивувались, говорячи один до одного: Чи не всі оце сї, що розмовляють, Галилейці?

8 Як же се чуємо кожний власну говірку свою, в якій родились,

9 Парфяне, й Мидяне, й Єламити, й що домуємо в Мезопотамії, і в Юдеї, і Каппадокиї, і Понтї, і Азії,

10 і Фригії, і Памфилиї, й Єгипті, і в сторонах Ливийських, що коло Киринеї, і захожі Римляне, й Жиди, і нововірці,

11 Критяне й Араби, чуємо, що вони розмовляють нашими мовами про величче Боже?

---

* 2:2 Шум.

12 Здуміли ся ж усі, і в сумнїві казали один до одного: Що се має бути?

13 Інші ж, сьміючись, казали, що молодим вином повпивались.

14 Ставши ж Петр з одинайцятьма, зняв голос свій і промовив до них: Люде Юдейські, і всі жителі Єрусалимські, нехай се відомо вам буде, і вислухайте слово моє.

15 Сі бо не пняні, як думаете, бо третя година дня.

16 А єсть се, що промовив пророк Йоїл:

17 І буде останнього дня, глаголе Бог, виллю я Духа мого на всяке тіло; й пророкувати муть сини ваші і дочки ваші, і молодці ваші видіння бачити муть, і старшим вашим сни снити муть ся;

18 і на слуг моїх і на служниць моїх виллю в ті дні Духа мого, й пророкувати муть.

19 І дам чудеса вгорі на небі, і ознаки внизу на землі: кров і огонь і димову куряву.

20 Сонце обернеть ся в темряву, і місяць у кров, перш ніж прийде день Господень великий і славний.

21 І буде, що всякий, хто призивати ме ймя Господне, то спасеть ся.

22 Мужі Ізраїльські, вислухайте сі слова: Ісуса Назорея, чоловіка, від Бога прославленого між вами силою, і чудесами, і ознаками, які робив через Него Бог серед вас, як і самі знаєте,

23 Сього, призначеного радою і провидіннем Божим виданого, ви, взявши руками беззаконних, і пригвоздивши, вбили.

24 Котрого Бог воскресив, розв'язавши болесті смерті; яко ж бо не було можливе вдержаним Йому бути від неї.

25 Давид бо глаголе про Него: Мав я Господа перед очима завсїди, бо Він по правиці в мене, щоб я не захитав ся.

26 Тим звеселилось серце моє, і зрадів язик мій; ще ж і тіло моє оселить ся в надії.

27 Бо не залишиш душі моєї в пеклі, ані даси сьвятому Твоєму видіти зотління.

28 Обявив еси мені дороги життя; сповниш мене радіщами перед лицем Твоїм.

29 Мужі брати, дайте говорити явно до вас про праотця Давида, що вмер і поховано його, і гріб його у нас до сього дня.

30 Бувши ж пророком і знавши, що клятьбою клявсь йому Бог, що з плоду поясниці його по тілу підійме Христа сидіти на престолі його,

31 предвидівши, глаголав про воскресенне Христове, що душа його не залишена в пеклі, а тіло не виділо зотління.

32 Сього Ісуса воскресив Бог; йому всі ми сьвідки.

33 Правицею ж Божою вознісшись і обітуванне сьвятого Духа прийнявши від Отця, злив се, що ви тепер бачите і чуєте.

34 Бо Давид не зійшов на небеса; глаголе ж сам: Рече Господь Господеві моему: Сиди по правиці в мене,

35 доки положу ворогів твоїх підніжком ніг твоїх.

36 Твердо ж нехай знає весь дім Ізраїлів, що Господом і Христом зробив його Бог, сього Ісуса, котрого ви розпяли.

37 Почувши ж се, помякли серцем, і казали до Петра та до інших апостолів: Що ж робити нам, мужі брати?

38 Петр же рече до них: Покайтесь, і нехай охрестить ся кожен з вас в імя Ісуса Христа на оставленне гріхів, і приймете дар сьвятого Духа.

39 Для вас бо обітниця, і для дітей ваших, і для всіх далеких, скільки їх покличе Господь Бог ваш.

40 І іншими многими словами свідкував і наминав, глаголючи: Спасайте себе з сього розворотного кодла.

41 Хто ж залюбки прийняв слово його, охрестились; і пристало того дня душ тисяч зо три.

42 Пробували ж у науці апостолській, і в общині, і в ламанню хліба, і в молитвах.

43 Був же на кожній душі страх, і багато чудес і ознак робилось через апостолів.

44 І всі віруючі були вкупі, і все було в них спільне;

45 і продавали маєтки та достатки, і ділили їх на всіх, як кому було треба.

46 І що-дня пробували одностайно в церкві, і ламлючи по домах хліб, приймали харч в радості і простоті серця,

47 хвалячи Бога й маючи ласку у всього народу. Господь же прибавляв спасенників у церкву що-дня.

3

1 Петр та Йоан йшли вкупі до церкви на молитву о девятій годині.

2 І несено одного чоловіка, що був кривий від утроби матери своєї, котрого кладено що дня перед церковними дверима, званими Гарними, просити милостині в тих, що входили в церкву.

3 Побачивши він Петра та Йоана, що хотіли ввійти в церкву, просив милостині.

4 Споглянувши ж Петр на него з Йоаном, рече: Подивись на нас.

5 Він же дивив ся пильно на них, сподіваючись що від них прийняти.

6 Рече ж Петр: Срібла та золота нема в мене; що ж маю, се тобі даю. В ім'я Ісуса Христа Назорея встань і ходи.

7 І, взявши його за праву руку, звів угору, і зараз його ноги й коліна окрепились,

8 і підскачовши, став та ходив, і ввійшов із ними в церкву, походжаючи, та скачучи, та хвалячи Бога.

9 І видів його весь народ ходячого й хвалячого Бога.

10 А знали його, що се той, що для милостині сидів коло Гарних дверей церковних, і сповнили ся страхом і дивом над тим, що сталося йому.

11 Як же держав ся сцілений кривий коло Петра та Йоана, збіг ся до них увесь народ у ходник званий Соломонів, дивуючись.

12 І вбачаючи се Петр, озвав ся до народу: Мужі Ізраїльські, чого ви чудуете ся сим? або чого так пильно до нас дивитись, мов би своєю силою або побожністю зробили ми, щоб ходив він?

13 Бог Авраамів, та Ісааків, та Яковів, Бог отців наших, прославив Сина свого Ісуса, що ви видали та відреклись Його перед Пилатом, як судив він відпустити Його.

14 Ви ж Сьвятого й Праведного відреклись, і просили дарувати вам чоловіка душогубця,

15 а Князя життя убили, котрого Бог воскресив з мертвих; Йому ми сьвідки.

16 І через віру в імя Його, сього, що бачите й знаєте, окрепило імя Його, і віра, що через Него, дала йому се сціленне перед усіма вами.

17 І тепер, брати, знаю, що через незнанне зробили ви, як і князі ваші.

18 Бог же, що наперед звістив устами всіх пророків своїх про муки Христові, сповнив так.

19 Покайте ся ж і наверніть ся, щоб очистились од гріхів ваших, як прийде час покріплення від лица Господнього,

20 і пішле наперед проповіданого вам Ісуса Христа,
21 котрого мусіло небо прийняти аж до часу новонастання всього, що глаголав Бог устами всіх съвнннх своіх пророків од віку.

22 Мойсей бо до отців промовив: Що пророка підійме вам Господь Бог ваш із братів ваших, як мене. Сього слухайте у всьому, що глаголати ме вам.

23 Буде ж, що всяка душа, котра не слухати ме пророка того, погубить ся з народу.

24 І всі пророки від Самуїла й після сих, скільки їх промовляло, також наперед сповіщали про дні сесї.

25 Ви ж сини пророків і завіту, що положив Бог з отцями нашими, глаголючи Авраамові: І в насінні твоїм благословенні будуть усі народи землі.

26 Вам найперше, піднявши Бог Сина свого Ісуса, післав Його благословити вас, щоб кожен одвернувся од лукавства свого.

4

1 Як же вони промовляли до народу, приступили до них священники та старшина церковна та Садукеї,

2 сердячись, що вони навчають народ і проповідують в Ісусі воскресенне з мертвих.

3 І наложили на них руки, і оддали їх під сторожу до ранку, бо вже був вечір.

4 Многі ж з них, що слухали слово, увірували; було ж число людей вірних тисяч з пять.

5 І сталось, зібрались уранці князі їх та старші, та письменники в Єрусалимі,

6 та Анна архиерей, та Каяфа, та Йоан, та Александр і скільки було з родини архиерейської,

7 і, поставивши їх посередині, питали: Якою силою, або яким імям, зробили ви се?

⁸ Тоді Петр, сповнившись Духом св'ятим, рече до них: Князі людські та старші Ізраїлеві!

⁹ коли в нас оце допитують ся про добре діло (зроблене) недужому чоловікові, чим сей спас ся,

¹⁰ то нехай знане буде всім вам і всьому народові Ізраїлевому, що в ім'я Ісуса Христа Назорея, котрого ви розпяли, котрого Бог воскресив з мертвих; Ним сей стоїть перед вами здоровий.

¹¹ Се камінь, зневажений од вас будівничих, що став ся головою угла;

¹² і нема ні в кому другому спасення, бо й нема иншого імя під небом, даного людям, щоб ним спасатись нам.

¹³ Як же побачили вони сьміливість Петра та Йоана, і постерегли, що се люде невчені і прості, то дивувались; і пізнали їх, що вони були з Ісусом,

¹⁴ і, бачивши чоловіка з ними стоячого сціленого, не мали нічого сказати проти.

¹⁵ Звелівши ж їм вийти з ради, радились між собою,

¹⁶ говорячи: Що нам робити з сими людьми? бо велика ознака сталась через них усім явна, що домують у Єрусалимі, і не можемо відректи.

¹⁷ Тільки ж, щоб більш не ширилось між народом, то наказом закажімо їм, щоб більш не говорили в ім'я сеє нікому з людей.

¹⁸ І, покликавши їх, заповіли їм зовсім не говорити ані навчати в ім'я Ісусове.

¹⁹ Петр же та Йоан, озвавшись до них, рекли: Чи праведно перед Богом слухати вас більш ніж Бога, — судіть.

²⁰ Не можна бо нам того, що виділи й що чули, не говорити.

²¹ Вони ж наказавши, відпустили їх, не знайшовши нічого, за що б їх покарати, задля народу; бо всі прославляли Бога за те, що стало ся.

22 Було бо більш сорока років чоловікові тому, на котрому стала ся ознака сцілення.

23 Відпущені ж прийшли до своїх і сповістили, що казали до них архиереї та старші.

24 Вони ж, вислухавши те, однодушно підняли голос до Бога й промовили: Владико, Ти єси Бог, що сотворив небо, і землю, і море, і все, що в них;

25 котрий устами Давида, слуги Твого, промовив: Чого збунтувались погане, і люде задумують марні речі?

26 Повставали царі земні, і князі зібрались докупити на Господа й на Христа Його.

27 Бо зібрали ся справді на сьвятого Сина Твого Ісуса, що Його помазав еси, і Ірод, і Понтийський Пилат з поганями й людьми Ізраїльськими,

28 зробити, що Твоя рука і рада Твоя наперед призначили статись.

29 І нині, Господи, споглянь на заклази їх, і дай слугам Твоїм з усякою одвагою промовляти слово Твое,

30 і простягай руку Твою на сцілення, і нехай ознаки й чудеса стають ся через імя сьвятого Сина Твого Ісуса.

31 А як помолились вони, захитало ся місце, де зібрались, і сповнились усі Духом сьвятим, і промовляли слово Боже з одвагою.

32 Множество ж вірних мали одно серце й одну душу; й ні один, що мав, не казав, що се його, а було в них усе спільне.

33 І з великою силою давали апостоли сьвідченне воскресення Господа Ісуса, й ласка велика була на всіх їх.

34 Та й в недостатку ніхто між ними не був; хто бо був властительом земель або домів, ті, продавши, приносили гроші за продане,

35 та й клали у ногах у аѣостолів, і роздавали кожному, як кому треба було.

36 Так Йосія, названий від аѣостолів Варнава (що єсть перекладом: Син одради), левит, родом Кипрянин,

37 мавши поле, продав, та й приніс гроші, та й положив у ногах у аѣостолів.

5

1 Один же чоловік, на ймя Ананія, з Сафірою, жінкою своєю, продав маєток,

2 та й приховав з ціни, за довідом жінки своєї, та, принісши якусь частину, положив у ногах у аѣостолів.

3 Петр же рече: Ананіє, чого сповнив сатана серце твоє, щоб обманити сьвѣтого Духа та приховати з ціни за землю?

4 Хиба, що ти мав, не твоє воно було? й продане, не в твоїй власті було? На що положив еси в твоєму серці діло таке? Ти обманив не людей, а Бога.

5 Почувши ж Ананія слова сі, упав без духу; й обняв страх великий усіх, що чули се.

6 Уставши молодці, взяли його і винісши поховали.

7 І сталось, годин через три після сього ввійшла й жінка його, не знаючи, що стало ся.

8 Озвав ся ж до неї Петр: Скажи мені, чи за стільки віддали землю? Вона ж каже: Так, за стільки.

9 Петр же рече до неї: Як се, що змовились ви спокусити Духа Господнього? Ось коло дверей ноги тих, що поховали чоловіка твого; то й тебе винесуть.

10 Упала ж зараз у ноги йому, та й зітхнула духа. І ввійшовши молодці, знайшли її мертву, й винісши, поховали коло чоловіка її.

11 І обняв страх великий усю церкву і всіх, що чули про се.

12 Руками ж апостолськими діялись ознаки й чудеса в народі многі (і були однодушні всі в ходнику Соломоновім.

13 З інших же ніхто не важив ся приставати до них, тільки величав їх народ.

14 І прибувало все більш віруючих у Господа, — множество чоловіків і жінок.)

15 Так що виносили на улиці недужих, і клали на постелях та ліжках, щоб як йти ме Петр, хоч тінь отінила кого з них.

16 Сходилося же множество з околичних городів у Єрусалим, приносячи недужих та мучених від нечистих духів, і всі сцілялись.

17 Уставши ж архиерей і всі, що з ним (тодішня єресь Садукейська), сповнились завистю,

18 і наложили руки свої на апостолів, та й посадили їх у громадську темницю.

19 Ангел же Господень одчинив уночі двері темничні, і вивівши рече:

20 Ійдіть, і ставши промовляйте в церкві до народу всі слова життя сього.

21 Вислухавши ж ввійшли вранці в церкву, та й навчали. Прийшовши ж архиерей і ті, що з ним, скликали раду і всю старшину синів Ізраїлевих, і післали в вязницю привести їх.

22 Слуги ж прийшовши, не знайшли їх у темниці, і вернувшись, оповіли,

23 говорячи: Що темницю знайшли ми замкнену з усякою осторожністю і сторожів знадвору стоячих перед дверима, та відчинивши, нікого в середині не знайшли.

24 Почувши ж слова сі священик і старшина церковний та архиереї, сумнівались, що б воно таке було.

25 Прийшовши ж один, сповістив їх, кажучи: Що ось чоловіки, що ви повкидали в темницю, стоять у

церкві і навчають народ.

²⁶Тоді прийшовши старшина з слугами, привели їх без примусу; боялись бо народу, щоб не покаменував їх.

²⁷І привівши їх, поставили перед радою; і спитав їх архиерей,

²⁸кажучи: Чи не наказом же заказувано вам навчати в імя се? І ось сповнили ви Єрусалим наукою вашою, і хочете навести на нас кров Чоловіка того.

²⁹Озвав ся ж Петр і апостоли, і рекли: Більше треба коритись Богу, ніж людям.

³⁰Бог отців наших підняв Ісуса, що Його ви вбили, повісивши на дереві.

³¹Сього підняв Бог правицею своєю в Князя і Спаса, щоб дати покаянне Ізраїлеві і оставленне гріхів.

³²І свідки Його в словах сих ми й Дух съвятий, котрого дав Бог тим, хто корить ся Йому.

³³Вони ж почувши запалали гнівом, і радились, щоб повбивати їх.

³⁴Уставши ж у раді один Фарисей, на ймя Гамалиїл, учитель закону, поважаний від усього народу, звелів на часину вивести апостолів,

³⁵і каже своїм: Мужі Ізраїльські, вважайте на людей сих, що маєте робити.

³⁶Бо перед сими днями встав був Тевда, кажучи, що він хтось такий; до него пристало число людей з чотириста; його вбито, і всі, хто слухав його, розійшлись і обернулись у ніщо.

³⁷Після сього встав був Юда Галилейський під час переписі, і потяг за собою доволі народу. І сей загинув, і всі, хто слухав його, розсипались.

³⁸А тепер кажу вам: Відступіть ся від людей сих і оставте їх; бо коли від людей рада ся або діло се, то обернеть ся в ніщо;

³⁹ коли ж від Бога, то не здолієте його знівечити, та щоб іще й противниками Божими не зробітись вам.

⁴⁰ Послухали ж його, і, покликавши апостолів та побивши, наказали їм говорити в імя Ісусове, та й відпустили їх.

⁴¹ Вони ж пішли веселі з перед ради, що за імя Його удостоїлись бути зневаженими.

⁴² І по всяк день не переставали вони і в церкві і по домах навчати й благовіщувати Ісуса Христа.

6

¹ У тиї ж дні, як намножилось учеників, було наріканне Єленян на Євреїв, що у щоденному служенню не дбають про вдовиць їх.

² Прикликавши ж дванайцять (апостоли) громаду учеників, рекли: Не личить нам, покинувши слово Боже, служити при столах.

³ Вигледіть же, брати, сім мужів із вас доброї слави, повних Духа сьвятого та мудрости, котрих поставимо на сю потріб.

⁴ Ми ж у молитві і в служенню слова пробувати мем.

⁵ І вподобалось слово всій громаді; і вибрали Стефана, чоловіка, повного віри і Духа сьвятого, та Филипа, та Прохора, та Никанора, та Тимона, та Пармена, та Миколая, нововірця з Антиохії,

⁶ котрих поставили перед апостолами, і помолившись положили вони руки на них.

⁷ І росло слово Боже, і намножувалось число учеників у Єрусалимі вельми, й велике множество сьвящеників покорилось вірі.

⁸ Стефан же, повний віри й сили, робив чудеса і ознаки великі між народом.

9 Устали ж деякі з школи, званої Либертинців, та Киринейців, та Александрийців і тих, що з Киликиї та Азії, перепитуючись із Стефаном.

10 І не здоліли встояти проти премудрости й духа, яким глаголав.

11 Тоді під'устили вони людей, щоб казали, що чули ми його, як він промовляв слова хульні на Мойсея і Бога.

12 І підбурили народ, і старшину, й письменників, і напавши схопили його, і привели в раду,

13 і поставили кривих свідків, що казали: Сей чоловік не перестає слова хульні говорити проти місця сього святаго і проти закону:

14 чули бо ми, як він казав, що Ісус Назорей зруйнує місце се й перемінить, звичаї, котрі Мойсей передав нам.

15 І дивлячись пильно на него всі, що сиділи в радї, виділи лице його як-би лице ангела.

7

1 Каже тоді архиерей: Чи справді се так?

2 Він же рече: Мужі брати й батьки, слухайте: Бог слави явивсь отцеві нашому Авраамові, як був у Мезопотамії, перш ніж оселив ся він у Харані,

3 і рече до него: вийди з землі твоєї, і з родини твоєї, та йди в землю, що я тобі покажу.

4 Тоді вийшовши з землі Халдейської, оселив ся він у Харані, а звідтіля, як умер батько його, переселив його (Бог) у сю землю, де ви тепер живете.

5 І не дав йому насліддя в ній ні на ступінь ноги, а обіцяв дати йому її в державу і насінню його після него, як не було в него дитини.

6 Глаголав же Бог так, що буде насінне його заходим у землі чужій, і підневолять його, і мучити муть чотиреста років.

7 А народ, котрому служити муть, буду я судити, рече Бог; і після того вийдуть вони, та служити муть мені у місці сьому.

8 І дав йому завіт обрізання; і так породив Ісаака, та й обрізав його восьмого дня; а Ісаак породив Якова, а Яков дванайцять патріархів.

9 А патріархи через зависть продали Йосифа в Єгипет; і був з ним Бог,

10 і визволив його з усякого горя його, і дав йому ласку та премудрість перед Фараоном, царем Єгипецьким; і настановив його той правителем над Єгиптом і над усією господою своєю.

11 Прийшла ж голоднеча на всю землю Єгипецьку та Канаанську, та горе велике; і не знайшли поживи отці наші.

12 Почувши ж Яков, що є пшениця в Єгипті, післав отців наших найперш.

13 А другого разу був пізнаний Йосиф од братів своїх; і став ся знаним Фараонові рід Йосифів.

14 Піславши ж Йосиф, прикликав батька свого Якова і всю родину свою, сімдесять і пять душ.

15 Прийшов же Яков у Єгипет, і вмер, він і отці наші,

16 і перенесено їх у Сихем, і положено в гробі, що купив Авраам ціною срібла в синів Ємора Сихемевого.

17 Як же наближував ся час обітування, котрим кляв ся Бог Авраамові, ріс народ і намножувавсь у Єгипті,

18 аж поки настав інший цар, що не знав уже Йосифа.

19 Сей, хитрий проти роду нашого, мучив отців наших, щоб викидали діток своїх, щоб не бути їм живими.

20 Того часу родивсь Мойсей, і був угоден Богу; годовано його три місяці в хаті батька його.

21 Як же викинуто його, взяла його дочка Фараонова, й вигодувала його собі за сина.

22 І навчивсь Мойсей усієї Єгипецької мудрости, був же потужний у словах і в ділах.

23 Як же сповнився йому сороколітний час, забажало серце його одвідати братів своїх, синів Ізраїлевих.

24 І, побачивши одного обиженого, уступив ся за него, тай помстив ся за обиженого, вбивши Єгиптянина.

25 Думав же, що зрозуміють брати його, що Бог його рукою дає їм спасенне; вони ж не зрозуміли.

26 Другого ж дня явив ся їм, як бились, і приводив їх до поєднання, говорячи: Мужі, ви брати; за що ви обижаєте один одного?

27 Той же, що обижав ближнього, відопхнув його, кажучи: Хто тебе настановив князем і суддею над нами?

28 Чи й мене хочеш убити, як убив єси вчора Єгиптянина?

29 Утік же Мойсей за словом сим, і зайшов у землю Мадиямську, де зродив двох синів.

30 А як уплило сорок років, явивсь йому в пустині під горою Синаєм ангел Господень у полемі огняного куща.

31 Мойсей же побачивши дивувався видіннем; як же приступив він, щоб придивитись, роздав ся голос Господень до него:

32 Я Бог отців твоїх, і Бог Авраамів, і Бог Ісааків, і Бог Яковів. Затрусившись же Мойсей, не одважив ся придивлятись.

33 Рече ж йому Господь: Роззуй обуве ніг твоїх, бо місце, на котрому стоїш, — земля съвята.

34 Дивившись видів я муку народу мого в Єгипті, і стогнанне його чув я, і зійшов визволити його. І тепер

іди, пішлю тебе в Єгипет.

³⁵ Сього Мойсея, котрого відцурались вони, кажучи: хто тебе настановив князем та суддею над нами? сього Бог князем і збавителем післав рукою ангела, що явивсь йому в кущі (корчі).

³⁶ Сей вивів їх, робивши чудеса та ознаки в Єгипті, й на Червоному морі, і в пустині сорок років.

³⁷ Се той Мойсей, що сказав синам Ізраїлевим: Поставить вам Господь Бог ваш пророка з братів ваших, як мене; Його слухайте.

³⁸ Се той, що був у зборі в пустині з ангелом, котрий промовляв до него на горі Синаї, та з отцями нашими, що прийняв живі слова, щоб дати нам.

³⁹ Котрому не хотіли слухняними бути отці наші, а відопхнули його, і обернулись серцем у Єгипет,

⁴⁰ говорячи Ааронові: Зроби нам богів, котрі б йшли перед нами; бо Мойсей той, що вивів нас із Єгипту, не знаємо, що стало ся з ним.

⁴¹ І зробили телця в дні ті, і приносили посьвяти ідолу, і втішались ділами рук своїх.

⁴² Одвернув ся ж Бог і попустив їх кланятись воїнству небесному, як написано в книзі пророків: Хиба заколене та посьвяти приносили ви мені сорок років у пустині, доме Ізраїлів?

⁴³ Ні, ви підняли намет Молохів і зорю бога вашого Ремфана, боввани, що поробили на поклоненне їм; і переселю я вас дальш Вавилона.

⁴⁴ Намет свідчення був у отців наших у пустині, як звелів Той, хто глаголав Мойсейові зробити його по взорцеві, який бачив.

⁴⁵ Котрий також узявши отці наші винесли з Ісусом у державу поган, що прогнав Бог од лица отців наших, аж до днів Давидових.

⁴⁶ Котрий знайшов ласку перед Богом, і просив,

щоб знайти намет для Бога Якового.

47 Соломон же збудував йому храм.

48 Тільки ж Вишній не в рукотворних церквах домує, як глаголе пророк:

49 Небо мені престол, а земля підніжок ніг моїх; який храм збудуєте мені? рече Господь, або яке місце відпочинку мого?

50 Хиба не моя рука зробила се все?

51 Люде тугошиї і необрізані серцем і ушима, ви завсїди Духові съвѣтому противитесь; як батьки ваші, так і ви.

52 Кого з пророків не гонили батьки ваші? і повбивали тих, що наперед звіщали про прихід Праведного, котрого ви тепер зрадниками й убийцями стались.

53 Ви прийняли закон через розпорядки ангелів, та й не хоронили його.

54 Почувши ж се, запалали серцем своїм, і скреготали зубами на него.

55 Він же, будучи повний съвѣтого Духа, споглянувши на небо, побачив славу Божу, й Ісуса, стоячого по правиці у Бога,

56 і рече: Ось, виджу небеса відчинені, і Сина чоловічого, стоячого по правиці в Бога.

57 Вони ж закричали голосом великим, позатуляли уші свої, та й кинулись однодушно на него,

58 і, випровадивши за город, укаменували його; а свѣдки поклали одежу свою у ногах у молодця, званого Савлом,

59 і каменували Стефана, молячогось і глаголючогось: Господи Ісусе, прийми дух мій.

60 Приклонивши ж коліна, покликнув голосом великим: Господи, не постав їм сього за гріх. І, се промовивши, уснув.

8

¹ Савло ж похваляв убийство його. Стало ся ж того дня велике гоненне на церкву Єрусалимську і всі порозсипались по землях Юдейських та Самарийських, окрім апостолів.

² Поховали ж Стефана побожні люде, і счинили великий плач по нему.

³ Савло ж руйнував церкву, входячи в доми та хапаючи і виволікаючи чоловіків і жінок, і передавав у темницю.

⁴ Которі ж порозсипались, ходили, благовіствуючи слово.

⁵ І так, Филип, прийшовши в город Самарийський, проповідував їм Христа.

⁶ І вважав народ на слова Филипіві однодушно, слухавши і бачивши ознаки, що він робив.

⁷ З многих бо, що мали духів нечистих, виходили вони, ревучи великим голосом; і многі розслаблені і криві сцілялись.

⁸ І стались радощі великі в городі тому.

⁹ Один же чоловік, на ймя Симон, пробував перше у городі, і чарував та дивував народ Самарийський, кажучи, що він хтось великий.

¹⁰ На него вважали всі від малого до старого, кажучи: Сей єсть велика сила Бога.

¹¹ Вважали ж на него через те, що доволі часу чарами дивував їх.

¹² Як же увірували Филипу, що благовістнував про царство Боже й імя Ісуса Христа, то хрестились і чоловіки й жінки.

¹³ Увірував же і сам Симон, і, охрестившись, пробував у Филипа; а, видівши ознаки й чудеса великі, дивував ся.

¹⁴ Почувши ж апостоли в Єрусалимі, що прийняла Самарія слово Боже, послали до них Петра та Йоана,

15 котрі прийшовши, молили ся про них, щоб прийняли Духа съвѣтого.

16 (Ще бо ні на кого з них не зійшов, а тільки охрещені були в імя Господа Ісуса.)

17 Тоді клали руки на них, і прийняли вони съвѣтого Духа.

18 Видівши ж Симон, що положеннем рук апостолських даєть ся Дух съвѣтий, приніс їм грошей,

19 говорячи: Дайте й мені власть таку, щоб, на кого я положу руки, прийняв Духа съвѣтого.

20 Петр же рече до него: Нехай срібло твоє з тобою буде на погибель, бо дар Божий думає еси за гроші здобути.

21 Нема для тебе частини, ані долі в речі сій, серце бо твоє не праве перед Богом.

22 Покай ся ж у ледарстві сьому твоїм, та благай Бога: може відпустить ся тобі думка серця твого.

23 Бо в жовчі гіркости і в увязі неправди виджу тебе.

24 Озвав ся ж Симон та й каже: Моліть ся ви за мене Господу, щоб ніщо не найшло на мене, що ви сказали.

25 Ті ж, що сьвідкували, глаголавши слово Господне, вернулись у Єрусалим, і в многих селах Самарийських благовістували.

26 Ангел же Господень промовив Филипові, глаголючи: Устань, та йди на полудне дорогою, що йде з Єрусалиму в Газу; вона пуста.

27 І вставши пійшов; і ось чоловік із Єтіопії, євнух, вельможа Кандакії, цариці Єтіопської, що був над усім скарбом її; він приходив поклонитись у Єрусалим;

28 і вертав ся, а сидячи на возі своїм, читав пророка Ісаїю.

29 Рече ж Дух Филипові: Приступи та пристань до воза сього.

30 Приступивши ж Филип, почув його, як читав пророка Ісаїю, і рече: Чи розумієш, що читаєш?

31 Він же каже: Як бо можу, коли ніхто не наведе мене? І просив Филипа, щоб, вилізши, сів з ним.

32 Місце ж писання, що читав, було се: Як овечку на зарізь ведено Його; й як ягня перед тим, хто стриже його, безголове, так не відкриває уст своїх.

33 У приниженню Його суд Його взято; рід же Його хто з'ясує? бо береть ся з землі житте Його.

34 Озвав ся ж євнух, і каже до Филипа: прошу тебе, про кого пророк глаголе се? про себе, чи про иншого кого?

35 Відкривши ж Филип уста свої, і почавши від писання сього, благовіствував йому Ісуса.

36 Верстаючи ж дорогу, прибули до води; й каже євнух: Ось вода; що боронить мені охреститись?

37 Рече ж Филип: Коли віруєш усім серцем, то можна. Озвавши ся ж, каже: Вірую, що Син Божий Ісус Христос.

38 І звелів з'упинити воза; й увійшли обидва в воду, Филип і євнух; і охрестив його.

39 Як же вийшли з води, Дух Господень ухопив Филипа, і не бачив його більш євнух; і пішов дорогою своєю, радуячись.

40 Филип же опинивсь ув Азотї, і проходячи проповідував по всіх городах, аж доки прийшов у Кесарию.

9

1 Савло ж, ще дишучи грозьбою та вбийством на учеників Господніх, приступив до архиєрея,

2 і просив від него листів у Дамаск до шкіл, щоб, коли кого знайде, що путя того будуть, чоловіків і жінок, звязавши, поприводив у Єрусалим.

³ Ідучи ж був близько Дамаску, аж ось осіяло його сьвітло з неба,

⁴ і, впавши на землю, чув голос, глаголючий йому: Савле, Савле, чого мене гониш?

⁵ Каже ж: Хто єси, Господи? Господь же рече: Я Ісус, котрого ти гониш. Трудно тобі проти рожна прати (упиратись).

⁶ І затрусившись та стуманівши, каже: Господи, що хочеш, щоб робив я? А Господь до него: Устань, та йди в город; і скажуть ся тобі, що маєш робити.

⁷ Люде ж, що йшли з ним, стояли з'умівшись, чуючи голос, нікого ж не бачивши.

⁸ Устав же Савло в землі; як же відтворив очі, нікого не бачив. І вели його за руку, та й привели в Дамаск.

⁹ І був він три дні невидючим, і не їв і не пив.

¹⁰ Був же один ученик у Дамаску, на ймя Ананія; і рече йому Господь у видінні: Ананіє! Він же каже: Ось я, Господи.

¹¹ Господь же до него: Уставши, йди на улицу, що зветь ся Простою, та й пошукай у Юдиній хаті Тарсянина, на ймя Савла; ось бо він молить ся,

¹² І видів (Савло) у видінні чоловіка, на ймя Ананію, що (ніби) ввійшов і положив руку на него, щоб прозрів.

¹³ Відказав же Ананія: Господи, я чув од многих про чоловіка сього, скільки він зла заподіяв сьвятим твоїм у Єрусалимі;

¹⁴ і тут має власть од архиєреїв вязати всіх, хто призиває імя Твоє.

¹⁵ Рече ж до него Господь: Іди, бо сей у мене вибрана посудина, щоб нести ймя моє перед поган, і царів і синів Ізраїлевих:

¹⁶ я бо покажу йому, скільки мусить він за ймя моє терпіти.

17 Пійшовши Ананія, ввійшов у господу та, положивши на него руки, рече: Савле брате! Господь Ісус, що явивсь тобі в дорозі, котрою йшов еси, післав мене, щоб ти прозрів і сповнив ся Духом съвятим.

18 І зараз із очей йому, мов би луска, спало, і прозрів того часу, та й вставши, охрестив ся.

19 І прийнявши їжу, покрепив ся. Був же Савло з учениками, що в Дамаску, днів кілька.

20 І зараз проповідував по школах Христа, що се Син Божий.

21 Дивувались же усі, хто чув, і казали: Чи се не той, що погубляв у Єрусалимі призиваючих се імя, та й сюди на те прийшов, щоб, звязавши їх, вести до архиереїв?

22 А Савло вбивавсь у силу та в силу, й перемагав Жидів, що жили в Дамаску, доводячи, що се Христос.

23 Як же сповнилось доволі днів, змовили ся Жиди, вбити його.

24 Довідав ся ж Савло про змову їх. А вони стерегли воріт день і ніч, щоб його вбити.

25 Взявши ж його ученики в ночі, спустили через мур у коші.

26 Прийшовши ж Савло в Єрусалим, пробував пристати в ученики; та всі боялись його, не діймаючи віри, що він ученик.

27 Варнава ж, прийнявши його, повів до апостолів, і розповів їм, як він дорогою видів Господа, і як він глаголав йому, та як у Дамаску одважно проповідував імя Ісусове.

28 І ввійходив і виходив з ними в Єрусалимі.

29 І одважно проповідував імя Господа Ісуса й розмовляв і змагав ся з Єленянами; вони ж лагодились убити його.

30 Довідавшись же брати, привели його в Кесарию,

та й вислали його в Тарс.

31 Церкви ж по всій Юдеї і Галилеї і Самарії мали впокій, будуючись і ходячи в страсї Господнім, а потїхою сьвятого Духа намножувались.

32 Стало ся ж, як переходив Петр усі, прийшов і до сьвятих, що проживали в Лидді.

33 Знайшов же там одного чоловіка, на ймя Єнея, що на ліжку лежав вісім років, будучи розслабленим.

34 І рече йому Петр: Єнею, оздоровлює тебе Ісус Христос; устань, та й постели собі. І зараз устав.

35 І бачили його всі, що жили в Лидді та в Саронї, котрі навернулись до Господа.

36 Була ж в Йоппії одна учениця, на ймя Тавита, що перекладом зветь ся: Сарна. Ся була повна добрих учинків і милостинї, що робила.

37 Стало ся ж, що тими днями занедужавши, вмерла вона. Обмивши ж її, положили в гїрниці.

38 Як же близько була Лидда від Йоппії, то ученики, почувши, що Петр там, післали двох чоловіків до него, просячи, щоб не загаявсь прийти до них.

39 Устав же Петр, та й пійшов з ними. Як же прийшов, повели його в гїрницю; і обступили його всі вдовиці, плачучи й показуючи одежу й шматте, що їм посправляла, бувши з ними, Сарна.

40 Випровадивши ж Петр усіх і приклонивши колїна, молив ся, і, обернувшись до тіла, рече: Тавито, встань. Вона ж відкрила очі свої і, побачивши Петра, сіла.

41 Подавши їй руку, підвів її; покликавши ж сьвятих та вдовиць, поставив її перед ними живу.

42 І знане се стало по всій Йоппії, і многі увірували в Господа.

43 Стало ся ж, що доволї днів пробував він у Йоппії у одного Симона кожомяки (гарбаря).

10

¹ Був же один чоловік у Кесарії, на ймя Корнелий, сотник із роти, званої Італійською,

² побожний і богобоязливий з усім домом своїм; подавав він багато милостині народові, і молив ся всякого часу Богу.

³ Видів же він у видінні ясно коло девятої години, як ангел Божий ввійшов до него й промовив йому: Корнелию!

⁴ Він же, глянувши на него, злякав ся, і каже: Чого, Господи? Рече ж йому: Молитви твої і милостині твої спогадались перед Богом.

⁵ Пішли ж тепер у Йоппию людей та приклич Симона, що прозиваєть ся Петром.

⁶ Він гостює в одного Симона кожомяки, що хата його над морем. Сей скаже тобі, що маєш робити.

⁷ Як же пійшов ангел, що глаголав до Корнелия, покликавши він двох слуг своїх, та побожного воїна з тих, що стерегли його,

⁸ і розказавши їм усе, післав їх у Йоппию.

⁹ Назавтра ж, як були в дорозі і наближались до города, зійшов Петр на кришу помолитись коло шостої години.

¹⁰ Став же голодний і забажав їсти; як же готовили, найшло на него захопленне,

¹¹ і видить небо відчинене, і що сходить до него посудина якась, наче обрус великий, по чотиром кінцям звязаний і спускаючий ся на землю,

¹² в котрому були всякі чотириногі землі, і звірі, і повзючі, і птиці небесні.

¹³ І роздав ся голос до него: **Устань, Петре, заколи, та й їж.**

¹⁴ Петр же каже: Ні, Господи, ніколи бо не їв я нічого поганого та нечистого.

15 А голос знов вдруге до него: **Що Бог очистив, ти не погань.**

16 Стало ся ж се тричі; і взято знов посудину на небо.

17 Як же сумнівав ся в собі Петр, що се за видінне було, що видів, аж ось два чоловіки, послані від Корнелия, розпитавши про Симонову господо, стали коло воріт,

18 і покликнувши спитали: Чи тут гостює Симон, на прізвище Петр?

19 Коли ж думав Петр про видінне, рече йому Дух: Ось три чоловіки шукають тебе.

20 Уставши ж, зійди та йди з ними, не розбираючи; бо я післав їх.

21 Зійшовши ж Петр до чоловіків, посланих до него від Корнелия, рече: Ось я, кого шукаете? Що за причина, для котрої прийшли?

22 Вони ж кажуть: Корнелий сотник, чоловік праведний, і богобоязливий, і доброї слави між усім народом Жидівським, був наставлений від ангела съвятого покликати тебе в господо свою і послухати словес від тебе.

23 Закликавши ж їх, угостив. Назавтра ж вийшов Петр із ними, і деякі з братів з Йоппії пійшли з ним.

24 А другого дня увійшли в Кесарию. Корнелий же дожидав їх, скликавши родину свою і близьких приятелів.

25 Як же стало ся, що ввійшов Петр, зустрівши його Корнелий, упав у ноги та й уклонив ся.

26 Петр же підвів його, говорячи: Встань; я таки же чоловік.

27 І, розмовляючи з ним, увійшов, і знаходить многих, що походились.

28 І рече до них: Ви знаєте, що не годить ся чоловікові Жидовинові приставати або приходити

до чужоземців; та мені Бог показав, щоб нікого поганином або нечистим чоловіком не звав.

²⁹ Тим я, не відмовляючись, прийшов покликаний. Питаю ж оце, для чого покликали мене?

³⁰ І каже Корнелій: Четвертий день тому, як постив я аж до сієї години, а в девятій годині молив ся в дому моім; і ось чоловік став передо мною в ясній одежі,

³¹ і рече: Корнелію, вислухана твоя молитва, і милостині твої згадано перед Богом.

³² Пішли ж в Йоппию та поклич Симона, що зветь ся Петром. Він гостює в господі в Симона кожомяки, над морем. Він, прийшовши, глаголати ме тобі.

³³ Зараз оце післав я до тебе, і добре зробив еси, прийшовши. Нині ж усі ми перед Богом стоїмо, щоб слухати все, що звелено тобі від Бога.

³⁴ Відкривши ж Петр уста, рече: Поправді постерегаю, що не на лице дивить ся Бог,

³⁵ а в кожному народі, хто боїть ся Його, і робить правду, приятен Йому.

³⁶ Слово, що післав синам Ізраїлевим, благовістувючи впокій через Ісуса Христа (се Господь усіх);

³⁷ ви знаєте слово, що було по всій Юдеї, почавши від Галилеї після хрещення, що проповідував Йоан,

³⁸ Про Ісуса з Назарета, як помазав Його Бог Духом сьвятим і силою, а котрий ходив, роблячи добро та сціляючи всіх підневолених дияволом, бо Бог був з Ним.

³⁹ І ми сьвідки всього, що Він робив і в землі Жидівській, і в Єрусалимі; котрого убили й повісили на дереві.

⁴⁰ Сього воскресив Бог третього дня, і дав Йому статись явним

41 не всьому народові, а сьвідкам наперед вибраним від Бога, — нам, що їли й пили з Ним по воскресенню Його з мертвих.

42 І повелїв нам проповідувати народові і сьвідкувати, що Він призначений від Бога суддею живим і мертвим.

43 Про Сього всі пророки сьвідкують, що всякий, хто вірує в Него, відпущенне гріхів прийме через імя Його.

44 Ще, як промовляв Петр слова сі, найшов Дух сьвятий на всіх, хто слухав його.

45 І здивувались ті, що були від обрізання, котрі прийшли з Петром, що й на поган дар сьвятого Духа вилив ся.

46 Чули бо їх, що розмовляли мовами і величали Бога. Тоді озвав ся Петр:

47 Чи може хто боронити води, щоб оцім охреститись, котрі Духа сьвятого прийняли, як і ми?

48 І звелїв їм охреститись в імя Господне. Тоді просили його, щоб пробув у них кілька днів.

11

1 Почули ж апостоли та брати, котрі були в Юдеї, що й погане прийняли слово Боже.

2 І як прийшов Петр у Єрусалим, змагались із ним ті, що від обрізання,

3 кажучи: Що до людей, обрізання немаючих, ходив еси і їв з ними.

4 Почавши ж Петр, виложив їм рядом, говорячи:

5 Був я в городі, Йоппії, і молячись бачив у захопленню видінне: посудину якусь, що сходила, наче обрус великий, по чотирох кінцях спусканий з неба; і прийшов аж до мене.

6 Зазирнувши в него і розглянувши, бачив чотириногих землі, і звірів, і повзючих, і птиць небесних.

7 І чув я голос, що глаголав до мене: **Встань, Петре, заколи та й їж.**

8 Я ж сказав: Ні, Господи, бо ніщо погане або нечисте ніколи не входило в уста мої.

9 Відказав же мені голос удруге з неба: **Що Бог очистив, ти не погань,**

10 Се сталось тричі, і знов потягнуто було все на небо.

11 І ось зараз три чоловіки прийшли в господу, де я був, послані з Кесарії до мене.

12 Сказав же мені Дух йти з ними, нічого не розбираючи. Пішли ж зо мною і шість братів, і ввійшли ми в господу до чоловіка;

13 і звістив нам, як видів ангела в господі своїй, що став і глаголав йому: Пішли в Йоппию людей, та поклич Симона, званого Петром.

14 Він глаголати ме слова до тебе, котрими спасешся ти й увесь дім твій.

15 Як же став я говорити, найшов Дух съвятий на них, як і на нас у почині.

16 Згадав я тоді слово Господне, як глаголав він: **Йоан хрестив водою, а ви будете хреститись Духом съвятим.**

17 Коли ж рівний дар дав їм Бог, як і нам, що увірували в Господа Ісуса Христа, то хто ж я такий, щоб міг заборонити Богові?

18 Вислухавши се, замовкли, і славили Бога, говорячи: То й поганам дав Бог покаянне в життє!

19 Ті ж, що порозсипались від гонення, що сталось на Стефана, пійшли аж у Финикию, Кипр і Антиохию, нікому не проповідуючи слова, тільки одним Жидам.

20 Були ж деякі з них люде з Кипру і Киринеї,

котрі, прийшовши в Антиохию, говорили до Єленян, благовіствуючи Господа Ісуса.

21 І була рука Господня з ними; і велике число увірувавши, навернулись до Господа.

22 Дійшло ж про них слово до ушей церкви, що в Єрусалимі, і післали Варнаву, щоб пійшов аж до Антиохії;

23 котрий прийшовши і видівши ласку Божу, зрадїв, і молив усіх, щоб у постановленню серця пробували в Господї.

24 Бо був чоловік добрий, повний Духа сьвятого й віри; і прихилилось доволї народу до Господа.

25 Вийшов же Варнава в Тарс шукати Павла,

26 і, знайшовши його, привїв його в Антиохию. Стало ся ж, що вони цілий рік збирались у церкві, і навчали багато народу, і ученики в Антиохії стали найперш звати ся Християнами.

27 Тих же днів прийшли з Єрусалиму пророки в Антиохию.

28 Ставши ж один з них, на ймя Агав, віщував духом, що велика голоднеча має бути по всїй вселенній, яка й постала за Клавдия кесаря.

29 З учеників же, скільки хто міг, постановив кожен з них післати на запомогу братам, що жили в Юдеї.

30 Що й зробили, піславши до старших через руки Варнави та Савла.

12

1 Під той же час здвигнув цар Ірод руки, щоб мучити деяких із церкви.

2 Вбив же Якова, брата Йоанового, мечем,

3 а видівши, що се подобаєть ся Жидам, постановив схопити й Петра. (Були ж дні опрісноків.)

⁴ І схопивши його, посадив у темницю, передавши чотиром четверицям воїнів стерегти його, задумавши після пасхи вивести його перед народ.

⁵ Стережено ж Петра в темниці; церква ж без перестану молилась Богу за него.

⁶ Як же мав його вивести Ірод, спав тієї ночі Петр між двома воїнами, скований двома залізами; а сторожі перед дверима стерегли темниці.

⁷ І ось ангел Господень став перед ним, і світло засіяло в будинку; торкнувши ж у бік Петра, підвів його, говорячи: Уставай боржій. І поспадали кайдани з рук його.

⁸ І рече ангел до него: Підпережись та підвяжи постолы твої. Зробив же так. І рече йому: Надінь одежу твою, та йди за мною.

⁹ І, вийшовши, пійшов слідом за ним, і не знав, що се правда, що сталось через ангела; думав же, що видінне бачить.

¹⁰ Минувши ж перву сторожу й другу, прийшли до залізних воріт, що вели в город, котрі самі собою відчинились їм; і вийшовши пройшли одну улицу, і зараз відступив ангел від него.

¹¹ І, прийшовши Петр до себе, рече: Тепер знаю справді, що післав Господь ангела свого, і вирвав мене з руки Іродової і від усього дождання народу Жидівського.

¹² І зміркувавши, прийшов до хати Марії, матери Йоана, званого Марком, де многі зібрались і молились.

¹³ Як же постукав Петр у сінешні двері, вийшла послухати дівчина, на ймя Рода;

¹⁴ і, пізнавши голос Петра, з радощів не відчинила дверей, а вбігши, сповістила, що Петр стоїть під дверима.

¹⁵ Вони ж сказали до неї: Збожеволіла еси. Вона ж

таки говорила, що се так. Вони ж казали: Се ангел його.

¹⁶ Петр же не перестав стукати; відчинивши ж, увиділи його, та й здивувались.

¹⁷ Махнувши ж їм рукою, щоб мовчали, оповів їм, як Господь вивів його з темниці. Рече ж: Сповістіть Якова та братів про се. І, вийшовши, пійшов у друге місце.

¹⁸ Скоро ж настав день, зробивсь немалий переполох між воїнами, що стало ся з Петром.

¹⁹ Ірод же, пошукавши його, й не знайшовши, судив сторожів, та й звелів покарати їх. І перейшовши з Юдеї в Кисарию, жив (там).

²⁰ Лютував же Ірод на Тирян та на Сидонян. Прийшовши же однодушно до него, й приєднавши Блеста, царського постельника, просили примирря; бо земля їх живилась од царської.

²¹ Призначеного ж дня Ірод, одігшись у царські шати і сівши на престолі, промовляв до них:

²² Народ же покликував: Голос Бога, а не чоловіка!

²³ Зараз же поразив його ангел Господень за те, що не віддав слави Богу; і з'їли його черви, і вмер.

²⁴ Слово ж Боже росло і множилось.

²⁵ Варнава ж та Савло вернулись із Єрусалиму, сповнивши службу, і взявши з собою Йоана, званого Марком.

13

¹ Були ж у церкві, що була в Антиохії, деякі пророки та вчителі: Варнава та Симеон, званий Нигером, та Лукий Киринейський, та Манаїл, зрощений з Іродом четверовластником, та Савло.

² Як же служили Господеві та постили, рече Дух сьвятий: Відлучіть мені Варнаву та Савла на діло, до котрого покликав я їх.

³ Тоді вони, попостивши та помолившись і положивши руки на них, відпустили їх.

⁴ Вони ж, послані від Духа сьвятого, прийшли у Селевкию, а звідтіля відплили в Кипр.

⁵ І, бувши в Саламіні, проповідували слово Боже по школах Жидівських; мали ж і Йоана за слугу.

⁶ Пройшовши ж остров аж до Пафи, знайшли одного чарівника, Жидівського лжепророка, на ймя Вар-Ісуса,

⁷ котрий був у старости Сергія Павла, чоловіка розумного. Сей, покликавши Варнаву та Савла, бажав слухати слово Боже.

⁸ Противив ся ж їм Єлима чарівник (так бо перекладаєть ся імя його), шукаючи одвернути старосту од віри.

⁹ Савло ж, — (він же) й Павел, сповнившись сьвятим Духом, і подивившись на него,

¹⁰ сказав: Ой ти, повний усякого підступу і всякого зла, сину дияволів, вороже всякої правди! чи (ніколи) не перестанеш розвертати праві дороги Господні?

¹¹ Оце ж рука Господня на тебе, й будеш сліпий, і не бачити меш сонця до часу. І зараз обняв його туман і темрява й слоняючись (мацяючи) шукав, хто б його провів за руку.

¹² Тоді видівши староста, що сталось, увірував, дивуючись наукою Господньою.

¹³ Пустивши ся ж із Пафи ті, що круг Павла, прийшли в Пергию Панфилську; Йоан же, відлучившись від них, вернувсь у Єрусалим.

¹⁴ Вони ж, перейшовши з Пергії, прибули в Антиохию Писидийську, і ввійшовши в школу субітнього дня, посідали.

¹⁵ Як же прочитано з закону та пророків, післала старшина шкільна до них, говорячи: Мужі брати,

коли маєте слово утішення до людей, то промовте.

16 Вставши ж Павел і повівши рукою, рече: Мужі Ізраїльські і богобоязливі, слухайте:

17 Бог народу Ізраїльського вибрав отців наших, і підняв угору народ, як був він захожим у землі Єгипецькій, і раням високим вивів їх з неї.

18 І до сорока літ годував їх у пустині.

19 А зруйнувавши сім народів у землі Канаанській, попаював їм землю їх.

20 А після сього літ з чотириста й пятьдесять давав (їм) суддів до Самуїла пророка.

21 А потім забажали вони царя, і дав їм Бог Саула, сина Кисового, чоловіка з роду Беняминового, на сорок літ.

22 А відсунувши його, підняв їм Давида за царя, котрому сьвідкуючи, рече: Знайшов я Давида сина Ессеевого, чоловіка по серцю моему, котрий вчинить усю волю мою.

23 Із його ж насіння підняв Бог по обітуванню Ізраїлеві Спасителя Ісуса,

24 перед котрого приходом проповідував Йоан хрещенне покаяння всьому народові Ізраїлевому.

25 Сповнивши ж Йоан путь свій, рече: Хто я, думаете ви? Се не я. А ось іде за мною, котрому я недостоен обуве ніг розвязати.

26 Мужі брати, синове роду Авраамового, і всі богобоязливі між вами, вам слово спасення сього послано.

27 Ті бо, що жили в Єрусалимі, і князі їх, не зрозумівши сього і голосів пророчих, читаних щосуботи, сповнили їх, осудивши Його,

28 і, не знайшовши ніякої вини смерті, просили Пилата убити Його.

29 Як же скінчилось усе, що про Него писано,

знявши з дерева, положили у гробі;

30 Бог же воскресив Його з мертвих.

31 Многі дні являв ся Він тим, що поприходили з Ним з Галилеї в Єрусалим; вони свідки Його перед людьми.

32 А ми вам благовістуємо обітування, дане отцям,

33 що його Бог сповнив нам, дітям їх, піднявши Ісуса, як і в другій псалмі написано: Син мій еси Ти; я сьогодні родив Тебе.

34 А що воскресив Його з мертвих, так, що більш не вернеть ся на зотління, то так глаголав: дам вам святий Давидів завіт.

35 Тим і в иншій (псалмі) глаголе: Не даси Св'ятому твоєму видіти зотління.

36 Давид бо, послуживши своєму родові, Божою волею уснув, і положено його до батьків його, і ввидів зотління;

37 Той же, що Його Бог підняв, не видів зотління.

38 Відоме ж нехай буде вам, мужі брати, що через Него вам прощення гріхів проповідуєть ся;

39 і від чого не могли ви у законі Мойсейовім оправдити ся, у Тому всякий віруючий оправдуєть ся.

40 Гледіть же, щоб не прийшло на вас те, що сказано в пророків:

41 Дивіть ся, гордівники, та дивуйтесь, та й пощезайте, бо діло роблю я в дні ваші, діло, котрому не увірили б, коли б хто розказував вам.

42 Як же виходили вони з школи, просили їх погане, щоб і другої суботи говорили слова сї.

43 Як же розійшлась школа, тоді многі з Жидів і побожних нововірців ішли слідом за Павлом та Варнавою, котрі, розмовляючи з ними, наминали їх, щоб пробували в благодаті Божій.

44 А другої суботи мало не весь город зібрав ся

слухати слово Боже.

⁴⁵ Видівши ж Жиди народ, сповнились завистю, і перечили речам Павла та хулили.

⁴⁶ Озвавшись Павел та Варнава, сказали сьміливо: До вас треба було перше промовити слово Боже; коли ж відкинули ви його і вважаєте себе за недостойних життя вічного, то ось обертаємось до поган.

⁴⁷ Так бо заповів нам Господь: Я поставив тебе сьвітлом поганам, щоб був ти на спасенне до краю землі.

⁴⁸ Слухаючи ж погане, зрадїли, і прославляли слово Господнє, і увірували, скільки було їх призначено до вічного життя.

⁴⁹ Розносило ся ж слово Боже по всій тій стороні.

⁵⁰ Жиди ж напустили побожних та поважних жінок і перших у городі, і підняли гоненне на Павла та Варнаву, та й вигнали їх із границь своїх.

⁵¹ Вони ж обтрусивши порох од ніг своїх на них, пійшли в Іконію.

⁵² Ученики ж сповнились радощами та сьвятим Духом.

14

¹ Стало ся ж в Іконії, увійшли вони вкупі в Жидівську школу, і промовляли так, що увірувало велике множество і Жидів і Єленян.

² Невірні ж Жиди підіймали й озлобляли душі поган на братів.

³ Доволі ж часу пробували вони, одважно промовляючи про Господа, що сьвідкував словом благодати своєї, і давав, щоб ознаки та чудеса робились руками їх.

⁴ Та розділилась громада городська, і одні були з Жидами, а другі з апостолами.

⁵ Як же підняв ся заколот поган та Жидів з князями їх, щоб зневажати і покаменувати їх,

⁶ вони довідавшись, повтікали в городи Ликаонські, Листру та Дервию, і в околицю,

⁷ і там благовіщували.

⁸ А один чоловік у Листрі сидів нездужавши ногами, кривий бувши від утроби матери своєї, котрий ніколи не ходив.

⁹ Сей слухав, як Павел говорив; а той подививсь на него і, постерігши, що має віру, щоб одужати,

¹⁰ рече голосом великим: Стань просто на ноги твої. І підскочив і ходив.

¹¹ Народ же, видівши, що зробив Павел, підняв голос свій, говорячи по ликаонськи: Боги, уподобившись людям, зійшли до нас.

¹² Назвали ж Варнаву Зевесом, а Павла Гермесом; бо він був проводирем слова.

¹³ Жерець же (ідола) Зевеса, що був перед городом їх, привівши воли з вінками до воріт, хотів зробити посвят разом з народом.

¹⁴ Почувши ж апостоли Варнава та Павел, роздерли одежу свою, і вбігли, покликуючи, між народ,

¹⁵ і глаголали: Мужі, на що се робите? Ми такі ж люде, як ви; благовіщуємо вам, щоб від сих дурниць на вернулись до Бога живого, що сотворив небо, і землю, і море, і все, що є в них.

¹⁶ Він у минувші часи попустив усім поганам ходити дорогами їх.

¹⁷ Тільки ж не оставляв себе без свідчення, роблячи добро: даючи дощі з неба й пори вроджайні, та сповняючи їжею й радощами серця наші.

¹⁸ І, се говорячи, ледве впинили народ, щоб не приносили їм посвяту.

¹⁹ Прийшли ж з Антиохії та Іконії Жиди, і

наустивши народ, і вкаменувавши Павла, виволікли геть з города, думаючи, що він умер.

²⁰ Як же обступили його ученики, уставши ввійшов у город, а назавтра вийшов з Варнавою в Дервию.

²¹ І благовістнувавши городу сьому, і навчивши многих, вернулись вони в Листру, і Іконию, і Антиохию,

²² укріпляючи душі учеників, благаючи пробувати у вірі, і що многими муками треба нам увійти в царство Боже.

²³ Рукоположивши ж їм пресвитерів по церквах і помолившись з постом, передали їх Господеві, в котрого увірували.

²⁴ І, перейшовши Писидию, прийшли в Памфілию.

²⁵ А глаголавши в Пергії слово, прийшли в Аталию,

²⁶ а з відсіля поплили в Антиохию, звідкіля були передані благодаті Божій на діло, котре сповнили.

²⁷ Прибувши ж та зібравши церкву, оповідали все, що зробив Бог з ними, і як Він відчинив поганам двері віри.

²⁸ Пробували ж там час немалий з учениками.

15

¹ І, поприходивши деякі з Юдеї, навчали братів: що коли не обріжетеся по звичаю Мойсейовому, не можете спасти ся.

² Як же почав ся спір і немале змаганне Павла та Варнави з ними, то постановили, щоб Павел та Варнава і деякі інші з них пійшли до апостолів та старших у Єрусалим ради сього питання.

³ Вони ж, послані від церкви, проходили Финикию та Самарию, оповідуючи про наверненне поган; і зробили великі радощі всім братам.

⁴ Прийшовши ж у Єрусалим, прийняті були від церкви і апостолів і старших, і сповістили про все, що Бог з ними зробив.

⁵ Устали ж деякі з ересі Фарисейської, що увірували, кажучи, що треба обрізати їх та наказати, щоб хоронили закон Мойсеїв.

⁶ І зібрались апостоли та старші вглянути в сю річ.

⁷ Як же постало велике змаганнє, вставши Петр, рече до них: Мужі брати, ви знаєте, що з давніх днів Бог між нами вибрав мене, щоб через мої уста погане чули слово благовістя, та й увірували.

⁸ І Бог, що знає серця, свідкував їм, давши їм Духа сьвятого, як нам,

⁹ і не розріжнив нічого між нами й ними, вірою очистивши серця їх.

¹⁰ Тепер же чого спокушуєте Бога, щоб наложив ярмо на шию ученикам, котрого ні батьки наші, ні ми не здоліли носити.

¹¹ Нї віруємо, що благодаттю Господа Ісуса Христа спасемось, яко ж і вони.

¹² Умовкла ж уся громада, й слухала, як Варнава та Павел оповідували про ознаки та чудеса, що зробив Бог через них між поганами.

¹³ Як же вмовкли вони, озвав ся Яков, говорячи: Мужі брати, вислухайте мене.

¹⁴ Симон оповів, як Бог перше зглянув ся, щоб з поган прийняти людей в імя своє.

¹⁵ З сим сходять ся слова пророчі, яко ж писано:

¹⁶ Після сього знов верну ся, і збудую намет Давидів, що впав, і руїни його збудую знов і поставлю його,

¹⁷ щоб остальні з людей шукали Господа, і всі народи, на котрих призвано імя мое, глаголе Господь, що робить оце все.

18 Звісні од віку Богові всі діла Його.

19 То ж суджу, що не треба тим докучати, которі від поган обернулись до Бога;

20 а написати їм, нехай удержують ся від ідолських гидот, та блуду, та давленого, та крови.

21 Мойсей бо від стародавніх родів має проповідуючих його по городах, і читаний по школах що-суботи.

22 Зволили тоді апостоли і старші і вся церква вибраних мужів з між себе післати в Антиохию з Павлом та Варнавою: Юду, названого Варсавою, та Силу, мужів-проводирів між братами,

23 написавши через руки їх так: Апостоли та старші і брати — братам з поган, що в Антиохії, і Сирії і Киликиї, радуйте ся.

24 Яко ж чули ми, що деякі з між нас вийшовши, потривожили вас словами і захитали душі ваші, говорячи, щоб обрізувались та хоронили закон, чого ми їм не наказували;

25 то зволилось нам, зібравшим ся однодушно вибраних мужів післати до вас з любими нашими Варнавою та Павлом,

26 людьми, що віддавали душі свої за імя Господа нашого Ісуса Христа.

27 Післали ми оце Юду та Силу, котрі й самі розкажуть про те словом.

28 Зволилось бо сьвятому Духу та й нам, ніякої тяготи більш не накладувати вам, опріч сього конечного:

29 щоб удержувались від жертів ідолам, та крови, та давленого, та блуду. Від чого оберегаючи себе, добре робити мете. Бувайте здорові.

30 Послані ж прийшли в Антиохию і, зібравши громаду, подали посланне.

31 Прочитавши ж (ті), зраділи від сього потішення.

32 Юда ж та Сила, будучи самі пророками, многими словами втішали братів і утверджували.

33 Пробувши ж (там якийсь) час, відпущені були з упокоєм од братів до апостолів.

34 Зволив же Сила зостатись там.

35 Павел же та Варнава пробували в Антиохії, навчаючи та благовіствуючи слово Господне з многими иншими.

36 По кількох же днях рече Павел до Варнави: Вернувшись одвідаємо братів наших по всіх городах, де проповідували ми слово Господне, як вони мають ся.

37 Варнава ж раяв узяти з собою Йоана, званого Марком.

38 Павло ж не удостоїв брати з собою того, хто одлучивсь од них з Памфілії, і не пійшов з ними на діло.

39 Постаła ж ріжниця, так, що вони розлучились між собою; і Варнава, взявши Марка, поплив у Кипр,

40 Павел же, вибравши Силу, пійшов, переданий благодаті Божій від братів,

41 і проходив Сирию і Киликию, утверджаючи церкви.

16

1 Прийшов же у Дервию та в Листру; і ось був там один ученик, на ймя Тимотей, син однієї жінки, вірної Жидівки, батька ж Грека,

2 що мав добру славу між братами у Листрі та Іконії.

3 Сього схотів Павел узяти з собою; і взявши обрізав його задля Жидів, що були в тих місцях; знали бо всі батька його, що був Грек.

⁴ Як же проходили городи, передавали їм хоронити устави, постановлені від апостолів та старших, що в Єрусалимі.

⁵ Церкви ж утверджувались у вірі, і прибували числом що-дня.

⁶ Як же пройшли Фригию та Галацьку сторону, заборонив їм съвятий Дух промовляти слово в Азії.

⁷ Прийшовши ж в Мисию, поривались йти в Витинию, і не пустив їх Дух.

⁸ Перейшовши ж Мисию, прийшли в Трояду.

⁹ І явилось уночі видінне Павлу: стояв один чоловік Македонець, благаючи його й говорячи: Прийшовши в Македонию, поможи нам.

¹⁰ Як же видінне увидів, забажали ми зараз іти в Македонию, зрозумівши, що Господь покликав нас благовістувати їм.

¹¹ Пустившись тоді з Трояди, приспіли ми в Самотракию, другого ж дня в Неаполь,

¹² а звідтіля в Филипи, котрий єсть первий город тієї части Македонії, — осада. Пробували ж ми в сьому городі кілька днів.

¹³ А субітнього дня вийшли геть з города над річку, де бувало звичайно моленне, і посідавши говорили до жінок, що посходились.

¹⁴ І слухала нас одна жінка, на ймя Лидия, купчиха кармазином, із города Тиятирського, що шанувала Бога; їй же Господь відчинив серце уважати на глаголане від Павла.

¹⁵ Як же охрестилась вона і дім її, благала, говорячи: Коли ви судили мене, що я вірна Господеві, то, ввійшовши в господу мою, пробуйте. І присилувала нас.

¹⁶ Стало ся ж, як ми йшли на молитву, зустріла нас одна дівчина, що мала духа віщого, і котра заробіток великий давала панам своїм, ворожачи.

17 Ся, йдучи слідом за Павлом та за нами, покликувала, кажучи: Сї люде — слуги Вишнього Бога, що звіщають нам дорогу спасення.

18 Робила ж се многі дні. Далій Павел, розсердившись і обернувшись, рече духові: Повеліваю тобі імям Ісуса Христа, вийди з неї. І вийшов тієї ж години.

19 Видівши ж пани її, що пропала надія заробітку їх, схопивши Павла та Силу, потягли їх на майдан до князів.

20 І привівши їх до воївод, казали: Сї люде вельми трівожать город наш, бувши Жидами,

21 і навчають звичаїв, котрих не годить ся нам приймати, ані робити, бувши Римлянами.

22 І встав народ проти них, а воїводи, роздерши одежу їх, звеліли бити їх.

23 І завдавши їм багато ран, повкидали в темницю, звелівши темничнику пильно стерегти їх

24 Котрий прийнявши такий наказ, повкидав їх у саму середню темницю і позабивав ноги їх у колоду.

25 О півночі Павел та Сила молившись славили Бога піснею, і чули їх вязники.

26 Нараз став ся великий трус, так що аж підвалини в вязниці захитались; і повідчинялись зараз усї двері, і попадали кайдани з усїх.

27 Прокинувши ся ж темничник од сну, та побачивши відчинені двері темниці, вийнявши меч, хотів себе вбити, думаючи, що повтікали вязники.

28 Покликнув же голосом великим Павел, говорячи: Не роби собі нічого лихого, всі бо ми тут.

29 Попросивши ж сьвітла, вбїг трусячись, і припав до Павла та Сили,

30 а, вивівши їх геть, каже: Добродїї, що менї

робити, щоб спастись?

³¹ Вони ж рекли: Віруй в Господа Ісуса Христа, то спасеш ся ти і дім твій.

³² І глаголали йому слово Господнє, і всім, що в дому його.

³³ І, взявши їх тієї ж нічної години, пообмивав рани, та й охрестив ся сам і всі його зараз.

³⁴ І, повівши їх у господа свою, заставив перед ними стіл, і веселив ся з усім домом, увірувавши в Бога.

³⁵ Як же настав день, прислали воїводи паличників, кажучи: Відпусти людей сих.

³⁶ Звістив же темничник про сі слова Павла, що прислали воїводи, щоб відпустити вас;

³⁷ Павел же рече: Бивши нас прилюдно неосуджених людей римських, повкидали в темницю, а тепер потай нас виганяють? Ні бо, а нехай самі, прийшовши, виведуть нас.

³⁸ Звістили ж воїводам паличники слова сі; і перелякались, почувши, що вони Римляне.

³⁹ І прийшовши благали їх, і вивівши просили, щоб вийшли з города.

⁴⁰ І, вийшовши вони з темниці, прийшли до Лидії, і, побачивши братів, утішили їх, та й пійшли.

17

¹ Перейшовши ж Амфиполь та Аполонию, прийшли в Солунь, де була школа Жидівська.

² По звичаю ж своєму, ввійшовши до них Павел, три суботи розмовляв з ними з писання,

³ виказуючи і доводячи, що треба було Христу постраждати і воскреснути з мертвих, і що се Христос Ісус, котрого я звіщаю вам.

⁴ І деякі з них увірували, та й пристали до Павла та Сили, і побожних Єленян велике множество і жінок значних немало.

⁵ Завидуючи невірні Жиди, і назбиравши гультаїв, якихсь поганих людей, і зібравши купу, збунтували народ, і напавши на хату Ясонову, шукали їх, щоб вивести перед народ.

⁶ Не знайшовши ж їх, поволокли Ясона та кілька братів до городської старшини, гукаючи: Ті, що заколотили вселенну, і сюди поприходили;

⁷ Ясон прийняв їх; і всі вони йдуть проти уставів кесаревих, говорячи, що єсть инший цар, Ісус.

⁸ Стривожили ж вони народ і городську старшину, що чули се.

⁹ І взявши поруку у Ясона і в инших, відпустили їх.

¹⁰ Брати ж зараз уночі вислали Павла та Силу у Верию. Прибувши вони (туди), прийшли в Жидівську школу.

¹¹ Сі ж були благородніші від тих, що в Солуні; вони прийняли слово з великою охотою, що-дня розбираючи писанне, чи так воно є.

¹² Многі ж з них увірували, і з Єленських жінок поважних і з чоловіків не мало.

¹³ Як же довідались ті, що з Солуня Жиди, що і в Верії проповідуєть ся від Павла слово Боже, то прийшли й сюди, бунтуючи народ.

¹⁴ Зараз же післали тоді брати Павла, щоб йшов ніби над море, а Сила та Тимотей zostались.

¹⁵ Ті, що провозжали Павла, провели його аж до Атин, і, прийнявши наказ до Сили та Тимотея, щоб як найборжій прийшли до него, пійшли.

¹⁶ Як же дожидав їх Павел в Атинах, кипів дух його в йому, бачивши город, одданий ідољству.

¹⁷ Розмовляв же в школі з Жидами та з побожними, та й на торгу що-дня з тими, з ким довело ся.

¹⁸ Деякі ж з філософів Епикуреїв та Стоїків змагали ся з ним; і одні казали: Що хоче сей балакайло

сказати? інші ж: Здаєть ся, буде проповідником чужих богів, — бо благовістував їм Ісуса та воскресенне.

19 І, схопивши його, повели в Ареопаг, говорячи: Чи можемо знати, що се ти за нову таку науку проповідуєш?

20 Чуже бо щось вносиш в уші наші; то хочемо знати, що воно має бути.

21 Усі бо Атиняне і захожі чужоземці ні про що инше не дбали, як говорити або слухати що нове.

22 Ставши ж Павел посередині Ареопага, рече: Мужі Атиняне, по всьому виджу, що ви вельми побожні.

23 Бо, ходячи та дивлячись на божниці ваші, знайшов я жертівню, на котрій написано: Невідомому Богу. Кому ж ви, не відаючи, поклоняєтесь, того я проповідую вам.

24 Бог, що сотворив съвіт і все в йому, сей неба і землі Господь, не в рукотворних храмах домує,

25 ні від рук чоловічих служенне приймає, дознаючи нужду в чому; сам бо дає всім життє, і диханне, і все;

26 і зробив з однієї крові ввесь рід чоловічий, щоб жили на всему лиці землі, відграничивши наперед призначені часи і границі домування їх,

27 щоб шукали Господа, чей намацяють Його та знайдуть, хоч недалеко (Він) від кожного з нас.

28 Ним бо живемо й двигаємось, і єсьмо, як і деякі з ваших поетів мовляли: Його бо й рід ми.

29 Бувши ж оце Божим родом, не мусимо думати, що Божество похоже на золото, або на камінь, різьбу, іскуства і видумки чоловічої.

30 От же не вважаючи на часи незнання, Бог тепер повеліває всім людям усюди каятись;

31 бо назначив день, в котрий судити ме

вселенну правдою через Чоловіка, котрого наперед постановив, подаючи певноту всім, воскресивши Його з мертвих.

³² Чуючи про воскресенне мертвих, деякі сьміялись, інші ж казали: Послухаємо тебе знов про се.

³³ І так Павел пійшов з посеред них.

³⁴ Деякі ж люде, приставши до него, увірували, між котрими і Дионисий Ареопагит, і жінка на ймя Дамара, і інші з ними.

18

¹ Після сього, покинувши Павел Атини, прийшов у Коринт,

² І, знайшовши одного Жидовина, на ймя Авкилу, родом Понтянина, тільки що прибувшого з Італії, і Прискилу, жінку його (бо Клавдий повелів, щоб усі Жиди вийшли з Риму), прийшов до них.

³ А, бувши одного з ними ремесла, пробував у них і робив; були бо наметники по ремеслу.

⁴ І розмовляв що-суботи в школі, і пересьвідчував Жидів і Єленян.

⁵ Як же прийшов з Македонії Сила та Тимотей, був Павел спонукуваний духом, сьвідкуючи Жидам про Христа Ісуса.

⁶ Як же противились вони і хулили, струснувши він одежу, рече до них: кров ваша на голови ваші; я чистий; від нині між погане йду.

⁷ І, пійшовши звідтіля, прийшов у господа одного, на ймя Юста, що поклоняв ся Богу, котрого господа була обіч школи.

⁸ Крисп же, шкільний старшина, увірував у Господа з усім домом своїм, і многі з Коринтян, почувши, увірували, та й охрестились.

9 Рече ж Господь у нічному видінню Павлу: **Не бійся, тільки говори й не мовчи:**

10 **бо я з тобою, і ніхто не одважить ся тобі нічого лихого заподіяти; бо в мене багато людей у сьому городі.**

11 І пробував там рік і шість місяців, навчаючи між ними слова Божого.

12 Як же старостував Галион в Ахаї, напали однодушно Жиди на Павла, та й повели його перед суд,

13 говорячи, що він намовляє людей проти закону шанувати Бога.

14 Як же хотів Павел одкрити уста, каже Галион до Жидів: Жидове, коли б (тут була) кривда яка, або лихе діло, вислухав би я вас (до слова).

15 Коли ж (тут) питанне про слово, та імена, та про закон ваш, то гледіть самі; суддею бо сього не хочу бути.

16 Та й повиганяв їх із судища.

17 Тоді всі Єленяне, взявши Состена, шкільного старшину, били його перед судищем; та Галионові було про те байдуже.

18 Павел же, пробувши там ще доволі днів, попрощавшись із братами, поплив у Сирию (а з ним Прискила й Авкила), остригши голову в Кинхреях; бо зробив був обітницю.

19 Прибувши ж у Єфес, zostавив тих там, сам же, ввійшовши в школу, розмовляв з Жидами.

20 Як же просили його, щоб довший час побув у них, не зволив,

21 а попрощав ся з ними, говорячи: Притьмом мушу сьвято, що надходить, сьвяткувати в Єрусалимі; та вернусь знов до вас, коли буде воля Божа. І поплив з Єфесу.

22 А прибувши в Кесарию, вступив (до Єрусалиму), і привитавши церкву, пійшов ув Антиохию.

23 І, пробувши тут час якийсь, вийшов, проходячи рядом Галацьку сторону та Фригию, і утверджуючи всіх учеників.

24 Один же Жидовин, на ймя Аполос, родом Александриець, чоловік вимовний і сильний у писаннях, прийшов у Єфес.

25 Сей був наставлений на путь Господень, і палаючи духом, промовляв і навчав пильно про Господа, знаючи тільки про хрещенне Йоанове.

26 І почав одважно говорити в школі. Слухаючи ж його Авкила та Прискила, прийняли його, і вложили йому доладніщ путь Господень.

27 Як же захотів він перейти в Ахаю, писали брати ученикам, напоминаючи прийняти його; а він прибувши, много помагав тим, що увірували благодаттю;

28 сильно бо обличав Жидів прилюдно, доводячи писаннями, що Ісус єсть Христос.

19

1 Стало ся ж, як був Аполос у Коринті, пройшовши Павел верхні сторони, прибув у Єфес, і, знайшовши деяких учеників,

2 рече до них: Чи прийняли ви Духа сьвятого, увірувавши? Вони ж сказали йому: Ба й не чували, чи є Дух сьвятий.

3 І рече до них: У що ж ви хрестились? Вони ж казали: В Йоанове хрещенне.

4 Рече ж Павел: Йоан хрестив хрещеннем покаяннѣ, глаголючи людям, щоб у Грядущого за ним вірували, се єсть в Христа Ісуса.

5 Почувши ж се, хрестились в імя Господа Ісуса.

6 І, як положив на них Павел руки, зійшов Дух съвятий на них, і заговорили мовами, і пророкували.

7 Було ж усіх до дванайцяти чоловік.

8 Увійшовши ж у школу, промовляв одважно три місяці, розмовляючи і доводячи про царство Боже.

9 Як же деякі закаменіли, й не слухали, злословлячи путь (Господень) перед народом, відступив од них і відлучив учеників, та й що-дня розмовляв в школі одного Тирана.

10 Се діялось два роки, так що всі, що проживали в Азії, слухали слово Господа Ісуса, — Жиди й Єленяне.

11 І не малі чудеса робив Бог руками Павловими,

12 так що на недужих вкладали з тіла його хустки або рушники, й покидали їх недуги, й злі духи виходили з них.

13 Почали ж деякі з тиняючих ся Жидів-заклинателів іменувати над маючими духів лукавих імя Господа Ісуса, говорячи: Заклинаємо вас Ісусом, котрого Павел проповідує.

14 Було ж якихсь сім синів Skeви Жидовина архиерея, що се робили.

15 Та дух лукавий озвавшись, казав: Ісуса знаю, і Павла знаю; ви ж хто такі?

16 І кинувсь на них чоловік, що в йому був дух лукавий, і, опанувавши їх, подужав їх так, що нагі й зранені повтікали з того дому.

17 Стало ся ж се відоме всім Жидам і Єленянам, що жили в Єфесі; і попав страх на всіх їх, і величано імя Господа Ісуса.

18 І многі з вірних приходили, і визнавали, і виявляли учинки свої.

19 Доволі ж багато з тих, що робили чари, позносивши книги свої, попалили перед усіма; і злічено ціну їх, і налічено пятьдесять тисяч срібняків.

20 Так потужно росло слово Господнє і укріплялось.

21 Як же се сповнилось, постановив Павел у дусі, пройшовши через Македонію та Ахаю, йти в Єрусалим, говорячи, що, побувши там, мушу й Рим побачити.

22 Піславши ж у Македонію двох послугуючих йому, Тимотея та Єраста, сам пробув (який ся) час ув Азії.

23 Стала ся ж часу того немала тривога про Господень путь.

24 Один бо, на ймя Димитрий, золотар, що робив срібні храми Артемиди, давав ремесникам немалый заробіток.

25 Зібравши їх і інших сього діла робітників, каже: Люде, ви знаєте, що з сього заробітку прожиток наш;

26 та бачите й чуєте, що не то в Єфесі, а мало не по всій Азії сей Павел, пересвідчивши, одвернув багато народу, говорячи, що нема богів рукотворних.

27 І не тільки се ремеслу нашому грозить, прийти в упадок, та щоб і храм великої богині Артемиди не обернувся у ніщо, і не пропало величче тієї, котрій вся Азия і вселенна поклоняється.

28 Вислухавши се і сповнившись гнівом, закричали, говорячи: Велика Артемида Єфеська!

29 І весь город був повен заколоту; і кинулись однодушно до театру, схопивши Гайя та Аристарха, Македонян, подорожніх товаришів Павлових.

30 Як же хотів Павел увійти між народ, не пустили його ученики.

31 І деякі з Азийської старшини, бувши йому приятелями, піславши до него, благали, щоб не йшов до театру.

32 Інші ж що инше гукали; була бо громада заколочена, і більша з них (часть) не знала, чого посходились.

33 З народу ж вивели Александра, і Жиди попихали його наперед. Александр же, махнувши рукою, хотів був оправдуватись перед народом.

34 Як же довідались, що він Жидовин, то всі гукали в один голос годин зо дві: Велика Артемида Єфеська!

35 Утихомиривши ж писар народ, каже: Мужі Єфеські, що б то був за чоловік, котрий не знав би, що город Єфес шануватель великої богині Артемиди і Диопета!

36 А коли нічого проти сього не можна сказати, то треба вам угамуватись і нічого нерозважно не робити.

37 Привели бо ви чоловіків сих, що ні сьвятого не крали, ні богині вашої не хулили.

38 Коли ж Димитрій та ремісники що з ним, мають з ким справу, то (на се) судді судять і є старости; нехай позивають один одного.

39 А коли чого иншого допевняєтесь, то у законному зборі розсудить ся.

40 Бо ще опасуємось, щоб не обвинувачено нас за сьогоднішню бучу, не маючи жадної причини, котрою могли б оправдити се збіговище.

41 І, се промовивши, розпустив громаду.

20

1 А, як утихомирилась буча, покликав Павел учеників і попрощавшись, вийшов у дорогу до Македонії.

2 Пройшовши ж ті сторони і напімнувши їх многими словами, прийшов у Грецію.

3 Поживши ж (там) три місяці, як засіли на него Жиди, коли хотів був плисти в Сирию, надумавсь вернутись через Македонію.

⁴ Товаришували йому до Азії Сосипатр Вериець і Солуняне Аристарх та Секунд, та Гай Дервянин, та Тимотей, і Азияне Тихик та Трофим.

⁵ Сї, пійшовши попереду, підождали нас у Трояді.

⁶ Ми ж поплили після опрісночних днів із Филип, та й прибули до них за пять днів у Трояду, де пробули сїм день.

⁷ Первого ж дня в тижні, як зібрались ученики на ломанне хлїба, проповідував їм Павел, хочачи вийти наза̀тра, і продовжив слово до півночи.

⁸ Було ж сѣвїтла много в гірницї, де ми зібрали ся.

⁹ Сидїв же один молодець, на ймя Євтих, на вікні, та й обняв його твердий сон; і, як Павел промовляв много, похилившись зі сну, упав з третього поверху до долу, і підняли його мертвого.

¹⁰ Зійшовши ж Павел у низ, припав до него, й обнявши рече: Не трівожтесь, душа бо його в йому.

¹¹ Зійшовши ж угору, переломив хлїб, і попоївши, бесїдував багато аж до зорі, та й пійшов.

¹² Привели ж хлопця живого і втішились немало.

¹³ Ми ж, прийшовши до корабля, поплили в Асон, хотївши звідтіля взяти Павла, так бо звелїв, хотївши сам йти пішки.

¹⁴ Як же зійшов ся з нами в Асонї, узявши його, прибули ми в Митилену.

¹⁵ А відпливши звідтіля, причалили ми другого дня проти Хиоса, на другий же день поплили в Самос, та, побувши в Трогилиї, другого дня прийшли в Милет.

¹⁶ Надумавсь бо Павел плисти мимо Єфеса, щоб не гаятись в Азії, а поспішав, коли можна, щоб йому бути в день пятидесятниці в Єрусалимі.

¹⁷ З Милета ж, піславши в Єфес, прикликав старших церковних.

¹⁸ Як же прийшли до него, рече їм: Ви знаєте

з першого дня, як прийшов я в Азю, яким робом пробував я з вами всякого часу,

¹⁹ служачи Господеві з усякою покурою і многими слізмами і спокусами, які прилучали ся мені од Жидівського чигання,

²⁰ і що я ні від чого корисного не вхилив ся, щоб не звістити вам і не навчати вас прилюдно і по домам,

²¹ свідкуючи й Жидам і Єленянам покаянне перед Богом і віру в Господа нашого Ісуса Христа.

²² І ось я, звязаний духом, йду в Єрусалим, не знаючи, що в йому приключить ся мені.

²³ Тільки що Дух святий по городам свідкує слово, що кайдани мене та муки ждуть.

²⁴ Та ні про що я не дбаю, й не дорога мені душа моя, аби з радістю скінчити путь мій і ту службу, що прийняв я од Господа Ісуса, щоб свідкувати евангелию благодати Божої.

²⁵ І тепер ось я знаю, що більш не бачити мете лица мого ви всі, між котрими ходив я, проповідуючи царство Боже.

²⁶ Тим я свідкую вам сьогодні, що чистий я від крові всіх.

²⁷ Бо я не вхиливсь обявляти вам усяку волю Божу.

²⁸ Тим достерегайте себе і все стадо, в котрому вас Дух святий настановив єпископами, щоб пасти церкву Божу, котру придбав кровю своєю.

²⁹ Я бо знаю се, що після виходу мого прийдуть вовки хижі між вас, що не пощадять стада.

³⁰ І з вас самих устануть люде, говорячи розворотне, щоб потягти учеників за собою.

³¹ Тим пильнуйте, памятаючи, що три роки ніч і день не переставав я із слізмами напаминати кожного.

³² А тепер передаю вас, брати, Богові і слову благодати Його, котрим може збудувати вас і дати

вам наслїдде між усїма осъвяченими.

³³ Срібла або золота або одежі, — нічого не жадав я.

³⁴ Сами ж знаєте, що потреби нам моїм і тим, хто бував зо мною, служили оці руки мої.

³⁵ У всьому показав я вам, що, так працюючи, треба помагати малосильним і памятати слова Господа Ісуса, що Він глаголав: **Більше щастє давати, ніж приймати.**

³⁶ І се промовивши, упав на колїна свої, і моливсь із усїма ними.

³⁷ Доволї ж було плачу у всїх, і, впавши на шию Павлові, цїлували його,

³⁸ смуткуючи найбільш про те слово, що промовив, що більш не мають лица його видїти. І провели його до корабля.

21

¹ Як же сталось, що ми поплили, попрощавшись із ними, то просто верстаючи дорогу, прибули ми в Кон, другого ж дня в Родос, а з відтіля в Патару.

² І, знайшовши корабель, що плив у Финикию, сївши, поплили ми.

³ Зуздрівши Кипр і минувши його лїворуч, поплили ми в Сирию, та й пристали в Тирї; там бо треба було кораблю скинути тягар.

⁴ І, знайшовши учеників, пробули ми там сїм день. Вони Павлові казали Духом не йти в Єрусалим.

⁵ А як ми скінчили днї, вийшовши пїйшли ми; а всі провозжали нас із жінками й дїтьми аж за город; і, приклонивши колїна на березї, помолились;

⁶ і, попрощавшись один з одним, увїйшли в корабель, вони ж вернулись до дому.

7 Ми ж, скінчивши плавання від Тира, пристали в Птоломаїді, і, привитавши братів, пробули в них один день.

8 Назавтра ж, вийшовши ті що з Павлом, прибули в Кесарию; і, ввійшовши в господу Филипа благовістника, одного з семи, пробували в него.

9 Було ж у него четверо дочок дівчат, що пророкували.

10 Як же пробували там много днів, прийшов з Юдеї один пророк, на ймя Агав.

11 І, прийшовши до нас, і взявши пояс Павла, звязавши руки свої і ноги, рече: Так глаголе Дух святий: Чоловіка, чий се пояс, оттак звяжуть у Єрусалимі Жиди, і видадуть у руки поганам.

12 Як же почули ми се, благали ми й тамешні, щоб не йшов він у Єрусалим.

13 Озвав ся ж Павел: Що робите, плачучи та рвучи мені серце? я бо не то звязаним бути готов, а й умерти в Єрусалимі за ймя Господа Ісуса.

14 Як же він не дав себе вговорити, замовкли ми, кажучи: Нехай буде воля Господня.

15 По тих же днях, налагодившись, пустились у Єрусалим.

16 Ішли ж з нами й деякі в учеників із Кесарії, і вели одного Мнасона Кипрянина, старого ученика, в котрого б нам оселитись.

17 Як же прибули в Єрусалим, радо прийняли нас брати.

18 Назавтра прийшов Павел до Якова, прийшли ж і всі старші.

19 І, привитавши їх, розказував про все, що зробив Бог між поганами через служення його.

20 Вони ж, вислухавши, прославляли Господа, і рекли йому: Бачиш, брате, скільки тут тисяч Жидів,

що увірували, а всі вони ревнителі закону.

21 Про тебе ж дознались, що ти навчаєш відступлення від закону Мойсейового усіх Жидів між поганами, говорячи, щоб не обрізували дітей своїх, ані додержували звичаїв.

22 Що ж тепер (робити)? Конче зійдеть ся купа; прочують бо, що прийшов еси.

23 Зроби ж оце, що тобі скажемо: Є в нас чотири чоловіки таких, що мають на собі обітницю.

24 Узавши їх, очистись із ними, та й втрать ся на них, щоб обстригли голови; то й знати муть усі, що чого дознались про тебе, се ніщо, та що й ти ходиш у законі, хоронячи його.

25 Що ж до увірувавших поган, ми писали, присудивши, щоб такого нічого вони не додержували, а тільки щоб хоронились ідолської жертви, та крові, та давленого, та блуду.

26 Тоді Павел, узавши тих чоловіків, і очистившись із ними, увійшов назавтра в съвятилище, звіщаючи сповненне днів очищення, доки принесеть ся за кожного з них принос.

27 Як же вже мало сім день скінчитись, Азийські Жиди, побачивши його в съвятилищі, збунтували весь народ, і наложили руки на него,

28 гукаючи: Мужі Ізраїлеві, помагайте! Се чоловік, що проти народу й закону й місця сього всіх усюди навчає, та що й Єленян увів у съвятилище, й опоганив съвяте місце се.

29 (Виділи бо Трофима Єфесця у городі з ним, про котрого думали, що його увів у съвятилище Павел.)

30 І здвигнувсь увесь город, і постало збіговище народу; і взявши Павла, виволікли з церкви, і зараз зачинили двері.

31 Та, як хотіли вбити його, дійшла вістка до

тисячника роти, що ввесь Єрусалим збунтував ся.

³² Узявши він зараз воїнів і сотників побіг на них; вони ж, побачивши тисячника та воїнів, перестали бити Павла.

³³ Приступивши ж тисячник узяв його і звелів закувати в два ланцюги, і питав, хто він такий, і що зробив.

³⁴ І деякі кричали одно, а інші друге між народом; і, не здолівши довідатись нічого певного за гуком, звелів вести його в замок.

³⁵ Як же дійшов до сходів, то прилучилось, що мало не несли його воїни задля натовпу народу.

³⁶ Ішло бо за ним множество народу з криком: Стрять його!

³⁷ А, як мали вводити Павла в замок, рече він тисячнику: Чи дозволиш сказати що тобі? Він же каже: Чи вмієш по грецьки?

³⁸ Чи не ти еси Єгиптянин, що перед сими днями зробив бунт та вивів у пустиню чотири тисячі народу розбишацького?

³⁹ Рече ж Павел: Я чоловік Жидовин Тарсийський, славного города Киликиї житель; прошу тебе, дозволь мені промовити до народу.

⁴⁰ Як же дозволив, тоді Павел, ставши на сходах, махнув рукою до народу, й як настало велике мовчанне, промовив Жидівською мовою, говорячи:

22

¹ Мужі брати й батьки, вислухайте тепер мое оправданне перед вами.

² Почувши ж, що Жидівською мовою говорив до них, ще більш утихомирились.)

³ І рече: Я справді чоловік Жидовин, роджений у Тарсі Киликийському, зрощений же у сьому городі

при ногахъ Гамалиїла, навчений добре отцѣвскаго закону, бувши ревнителемъ Бога, якожъ ви всѣ теперъ.

4 Я сей путь гонивъ до смерти, вязучи та віддаючи в темницѣ чоловіківъ і жінокъ;

5 яко жъ і архиерей засвѣдкую менѣ, і вся старшина, від котрихъ і листи взявши до братівъ, ішовъ я в Дамаскъ, щобъ звязавши привести у Єрусалимъ тихъ, що тамъ були, щобъ скарано їхъ.

6 Стало ся жъ менѣ, якъ ішовъ я і наближавсь до Дамаску, о полуднѣ зразу осіяло мене велике свѣтло з неба.

7 І впавъ я на землю, і почувъ голосъ, глаголючий менѣ:
Савле, Савле, чого мене гонишъ?

8 Я жъ озвавсь: Хто єси, Господи? І рече до мене: **Я Ісусъ Назорей, котрого ти гонишъ.**

9 Ті жъ, що були зо мною, видѣли свѣтло і полякались; голосу жъ не чули, що глаголавъ менѣ.

10 Сказавъ же я: Що робити менѣ, Господи? Господь же рече до мене: **Уставши йди в Дамаскъ; а тамъ скажуть ся тобі про все, що постановлено тобі робити.**

11 Якъ же не бачивъ я від сяєва того свѣтла, то ведений за руку від тихъ, що були зо мною, увійшовъ я в Дамаскъ.

12 Ананїя жъ, чоловікъ одинъ побожний по закону, доброї слави у всѣхъ тамешнихъ Жидівъ,

13 прийшовши до мене і ставши, рече менѣ: Савле брате, прозри. І я тієї жъ години побачивъ його.

14 Вінъ же рече: Богъ отцѣв нашихъ избравъ тебе розуміти волю Його, й видѣти Праведника, й чути голосъ із уст Його.

15 Бо будешъ свѣдкомъ Йому передъ усїма людьми у тому, що ти бачивъ і чувъ єси.

16 А теперъ чого гаєшъ ся? уставши охрестись, та обмий грѣхи твої, призвавши імя Господнє.

17 І сталось, як вернувсь я в Єрусалим та моливсь у церкві, то був у захопленню,

18 і видів Його, глаголючого мені: **Поспіши та вийди боржій з Єрусалиму, бо не приймуть сьвідчення твого про мене.**

19 А я сказав: Господи, вони знають, що я вкидав у темниці та бив по школах тих, що вірували в Тебе.

20 І як пролилась кров Стефана, сьвідка Твого, я сам стояв і похваляв убиство його, стережучи одежі убийців його.

21 І рече до мене: **Іди: бо я до поган далеко пішлю тебе.**

22 Слухали ж його аж до сього слова, а тепер зняли голос свій, кажучи: Геть із землі такого! не жити йому.

23 Як же кричали вони та кидали одержу, та підкидали порохом на воздух,

24 звелів тисячник вести його в замок, і казав бійкою допитуватись у него, щоб дознатись, чого так гукають на него.

25 Як же розтягнуто (в'язано) його реміннем, рече Павел до сотника стоячого: Хиба годить ся вам чоловіка Римлянина, та й несудженого, бити?

26 Почувши ж сотник, приступивши до тисячника, сповістив, говорячи: Дивись, що хочеш робити; чоловік бо сей Римлянин.

27 Прийшовши тисячник промовив до него: Скажи мені, чи Римлянин еси ти? Він же рече: Так.

28 І відказав тисячник: За велику суму здобув я се горожанство. Павел же рече: Я ж і родивсь (у йому).

29 Зараз тоді відступили від него ті, що мали в него допитуватись; і тисячник злякав ся, довідавшись, що се Римлянин, і що він його закував.

30 Назавтра ж, хотівши довідатись певно, за що

винуватѣть його, зняв з него кайдани, і звелів прийти архиерѣям і всій радї їх і, вивівши Павла, поставив перед ними.

23

¹ Поглянувши ж Павел пильно на раду рече: Мужі брати, я жив у всій добрій совісті перед Богом до сього дня.

² Архиерей же Ананія звелів тим, що стояли перед ним, бити його в лице.

³ Тоді рече Павел до него: Бити ме тебе Бог, стіно побіляна; і ти сидиш, щоб судити мене по закону, а проти закону велиш мене бити?

⁴ Ті ж, що стояли, сказали: Ти архиерѣя Божого злорічиш?

⁵ Рече ж Павел: Не знав я, брати, що се архиерей: писано бо: Не казати меш лихого на князя народу твого.

⁶ Постерігши ж Павел, що одна часть (людей) Садукейська, а друга Фарисейська, покликнув у радї: Мужі брати! я Фарисей, син Фарисеїв; за надію воскресення мертвих мене судять.

⁷ Як ж се промовив, постала незгода між Фарисеями та Садукеями; і розділилась громада.

⁸ Садукеї бо кажуть, що нема воскресення, ні ангела, ні духа, а Фарисеї визнають обох.

⁹ Постав же крик великий; і, вставши письменники части Фарисейської, змагались, говорячи: Нічого лихого не знаходимо в чоловікові сему; коли ж дух промовив до него або ангел, то не воюймо з Богом.

¹⁰ І, як постала буча велика, тисячник, опасуючись, щоб вони не розірвали Павла, звелів воїнам зійти, та, вхопивши його з посеред них, привести в замок.

11 Другої ж ночі став перед ним Господь і рече: **Бодрись, Павле; як бо ти свідкував про мене в Єрусалимі, так ти маєш і в Римі свідкувати.**

12 Як же настав день, зложивши змову деякі з Жидів, заклились, говорячи, що ні їсти муть, ні пити муть, доки не вбють Павла.

13 Було ж більш сорока, що сю клятьбу зробили.

14 Приступивши вони до архиереїв та старших, казали: клятьбою поклялись ми нічого не їсти, доки не вбємо Павла.

15 Тепер же ви дайте знати тисячникові й радї, щоб завтра вивів його до вас, ніби хочете розвідатись пильніше про справу його; ми ж, поки ще він наближить ся, готові будемо вбити його.

16 Прочувши ж син сестри Павлової про їх задум на него, прийшовши і ввійшовши в замок, сказав Павлові.

17 Покликавши ж Павел одного з сотників, рече: Одведи хлопця сього до тисячника; має бо щось сказати йому.

18 Він же, взявши його, повів до тисячника, й каже: Вязник Павел, покликавши мене, просив привести до тебе сього хлопця; має бо щось сказати тобі.

19 Узявши ж його за руку тисячник, і відійшовши на самоту, питав його: Про що ти маєш звістити мені?

20 Він же каже, що Жиди змовились просити тебе, щоб завтра привів Павла до них у раду, наче б хотіли лучче розпитатись про него.

21 Ти ж не слухай їх: засідаєть ся бо їх на него більш сорока чоловік, що заклили ся не їсти й не пити, доки не вбють його; і тепер готові вони, дожидаючи від тебе обіцянки.

22 Тисячник же відпустив хлопця, звелівши нікому не казати, що се виявив еси передо мною.

23 І, покликавши двох із сотників, каже: Наготовте

дві сотні воїнів, щоб ішли в Кесарию, та сімдесять комонників, та дві сотні стрельців на третю годину ночі;

²⁴ і скотину наготовити, щоб, посадивши Павла, одвели цілого до старости Феликса.

²⁵ Написав же й лист такого змісту:

²⁶ Клавдий Лизия вельможному старості Феликсові: радуї ся.

²⁷ Чоловіка сего Жиди схопили і мали вбити; я ж, пристигши з військом, одняв його, довідавшись, що він Римлянин.

²⁸ Хотівши ж довідатись про причину, за що обвинували його, увів його в раду їх,

²⁹ і знайшов, що обвинували його про питання закону їх, та ніякої вини, достойної смерти або кайданів, нема в йому.

³⁰ Як же сказано мені про зраду, що мала бути од Жидів на чоловіка сього, зараз післав я його до тебе, звелівши і винувателям його говорити перед тобою, що мають на него. Бувай здоров.

³¹ Воїни ж, як звелено їм, узявши Павла, повели в ночі в Антипатриду.

³² А назавтра, зоставивши комонників йти з ним, вернулись у замок.

³³ Вони ж, ввійшовши в Кесарию і оддавши лист старості, поставили перед ним і Павла.

³⁴ Прочитавши ж староста і спитавши, з якої він країни, та довідавшись, що з Киликиї,

³⁵ слухати му тебе, каже, як прийдуть винувателі твої. І звелів стерегти його в преторії Іродовій.

24

¹ По пяти ж днях прийшов архиерей Ананія з старшими і з речником, Тертилом якимся, і озвались вони перед старостою проти Павла.

² Як же покликано його, почав винувати Тертил, говорячи: Дознаючи через тебе великого впокою і всякого добра, що стало ся народові сьому за твоїм дбаннем,

³ завсіди і всюди приймаємо (се), вельможний Феликсе, з усякою дякою.

⁴ Та, щоб довго тобі не докучати, благаю вислухати нас у коротці, твоєю ласкою.

⁵ Знайшли бо ми, що чоловік сей зараза, й зачинщик бучи між усіма Жидами по вселенній, і ватажок Назорейської ересі,

⁶ що й церкву зважив ся опоганити; ми його й узяли, й хотіли по нашому закону судити.

⁷ Пристигши ж Лизия тисячник, з великим насильством узяв його з наших рук,

⁸ звелівши винувателям його йти до тебе. Від него можеш сам, як схочеш, про все дознатись, за що ми винуємо його.

⁹ Пристали ж (на се) й Жиди, говорячи, що се так єсть.

¹⁰ Озвав ся Павел, як кивнув йому староста говорити: Знаючи від многих літ тебе суддею народові сьому, тим радніщ про себе відповідаю.

¹¹ Ти можеш розвідатись, що не більш, як дванайцять днів, відколи я прийшов поклонитись у Єрусалим.

¹² Та й ні в церкві не знайшли мене, щоб я до кого промовляв, або робив усобицю в народі, ні по школах, ні в городі;

¹³ ані довести мені не можуть, у чому тепер винують мене.

¹⁴ Визнаю ж тобі се, що в сьому путю, котрий вони звуть ерессю, служу так отецькому Богу, віруючи всьому, що по закону і що в пророках написане,

¹⁵ маючи надію в Бозі, чого й самі оці сподівають

ся, що має бути воскресенне мертвих праведних і неправедних.

16 На те я й подвизаюсь, щоб мати по всяк час чисту совість перед Богом і людьми.

17 По многих же літах прийшов я зробити милостиню народові моему та приноси.

18 У сьому знайшли мене очищеного в церкві, — ані з натовпом, ані з бучею, — деякі Жиди з Азії,

19 котрим би треба перед тебе прийти й винувати, коли б що мали проти мене.

20 Або самі оці нехай скажуть, чи знайшли в мені яку неправду, як стояв я перед радою,

21 окрім одного голосу сього, котрим покликнув, стоячи між ними, що за воскресенне мертвих я суд приймаю сьогодні од вас.

22 Вислухавши ж се Феликс, відослав їх, докладніщ довідавшись про путь сей, говорячи: Як Лизия тисячник прийде, розберу вашу справу.

23 І звелів сотникові стерегти Павла, й давати волю, і нікому з його знайомих не забороняти послугувати або приходити до него.

24 По кількох же днях, прибувши Феликс із жінкою своєю Друзилою, Жидівкою, покликав Павла, і слухав його про віру в Христа.

25 Як же говорив він про правду і здержанне, і про суд, що має бути, злякавшись Феликс, озвав ся: Тепер годі, іди; мавши час, покличу тебе.

26 До того ж сподівав ся, що й грошей здобуде від Павла, щоб випустив його, тим же й часто прикликаючи його, бесідував з ним.

27 Як же скінчилось два роки, перемінив Феликса Порцій Фест, а Феликс хочаки угодити Жидам, оставив Павла закованого.

25

¹ Прибувши ж Фест у ту країну, по трох днях пійшов у Єрусалим з Кесарії.

² І явились перед ним архиереї та значні з Жидів проти Павла, й благали його,

³ просячи ласку в него, щоб післав його в Єрусалим, — змовившись, щоб його вбити на дорозі.

⁴ Фест же відказав, що Павла стережуть у Кесарії, і що він сам незабаром має пійти (туди).

⁵ Которі ж з між вас, каже, згідні в сьому, нехай ідуть зо мною, і коли що є в сьому чоловікові, нехай винують його.

⁶ І, пробувши у них більш десяти днів, прибув у Кесарию; на завтра ж сівши на судищі, звелів привести Павла.

⁷ Як же прийшов він, обступили (його) Жиди, що прийшли з Єрусалиму, приносячи на Павла многі і тяжкі вини, котрих не змогли довести.

⁸ А він відказав, що ні проти закону Жидівського, ні проти церкви, ні проти кесаря нічого не провинив.

⁹ Фест же, хотівши Жидам угодити, озвавшись, каже Павлові: Хочеш іти в Єрусалим, і там судитись передо мною в сьому?

¹⁰ Рече ж Павел: Я стою перед судищем кесаревим; там маю суд приймати. Жидів нічим не скривдив я, як і ти добре знаєш.

¹¹ Коли я не прав і зробив що достойне смерти, не відмовляюсь і вмерти; коли ж нема в мені нічого, чим мене сі винують, ніхто не може мене їм видати. Покликаюсь до кесаря.

¹² Тоді Фест, поговоривши з радою, відказав: Ти покликаєш ся до кесаря, до кесаря й пійдеш.

¹³ Як же минуло днів кілька, Агриппа цар та Верникая прибули в Кесарию витати Феста.

14 А як пробули тут многі дні, предложив Фест цареві Павлову справу, говорячи: Є (тут) один чоловік, оставлений вязнем од Феликса;

15 про него, як прибув я в Єрусалим, обявили архиереї та старші Жидівські, допевняючись суду на него.

16 Відказав я їм, що се не Римський звичай, видавати кого на смерть перш, ніж обвинувачений мати ме винувателїв перед лицем, і дасть ся йому місце оборони від вини.

17 Як же зійшлись вони сюди, я, не роблячи жадної проволоки, сївши другого дня на судищі, звелїв привести чоловіка.

18 Обступивши його винувателї, ніякої вини не принесли, про які я думав,

19 були ж між ними деякі змагання про марновірство їх та про якогось Ісуса, що вмер, про котрого казав Павел, що Він живий.

20 Я ж, сумніваючись про се змаганне, сказав: коли хоче, нехай іде в Єрусалим і там судить ся про се.

21 Як же Павел покликнув ся, щоб його задержано до розсуду Августа, звелїв я держати його, доки одішлю до кесаря.

22 Агриппа ж каже до Феста: Хотїв би й я чоловіка сього послухати. Він же: Завтра, каже, чути меш його.

23 Назавтра ж, як прийшов Агриппа та Верникая з великою пихою та ввійшли в судову палату з тисячниками та городськими передніми мужами, звелїв Фест привести Павла.

24 І каже Фест: Агриппо царю і всі мужі, що сидите з нами, гляньте на сього, про котрого все множество Жидів озвалось до мене в Єрусалимі, гукаючи, що не треба йому жити більш.

25 Я ж, зрозумівши, що нічого достойного смерти він не зробив, а як і (сам) він покликнув ся до Августа,

то й присудив я післати його.

²⁶ Про него ж нічого докладного писати панові не маю. Тим привів його перед вас, а особливо перед тебе, царю Агриппо, щоб зробивши розпит, мав що написати.

²⁷ Нерозсудливо бо мені здаєть ся післати в'язника, а яка вина на нему, не означити.

26

¹ Агриппа ж каже до Павла: Дозволяєть ся тобі за себе говорити. Тоді Павел відповів, простягнувши руку:

² Про все, в чому винують мене Жиди, царю Агриппо, вважаю себе за щасливого, маючи відповідати сьогодні перед тобою,

³ а й надто, що ти сьвідомий всіх звичаїв Жидівських і перепитів. Тим благаю тебе вислухати мене терпиливо.

⁴ Яке ж було житте моє з малку від почину між народом моім у Єрусалимі, знають усі Жиди,

⁵ знаючи мене здавна (коли схочуть сьвідкувати), що жив я Фарисеем по найдокональшій ересі нашої віри.

⁶ А тепер за надію обітування, зробленого отцям нашим од Бога, стою на суді,

⁷ котрого дванайцять родів наших, без перестану день і ніч служачи, надіють ся дійти. За сю надію, царю Агриппо, винуватять мене Жиди.

⁸ Що? невірним здаєть ся вам (се), що Бог воскрешає мертвих?

⁹ Мені справді й самому здавалось, що проти імени Ісуса Назорея треба багато робити.

¹⁰ Що й робив я в Єрусалимі, і многих сьвятих замикав у темниці, прийнявши власть од архиереїв, а як убивали їх, давав мій голос.

11 І по всіх школах часто караючи їх, примушував хулити; і превельми лютуючи на них, гонив їх навіть і в чужих городах.

12 І, в сих (мислях) ідучи в Дамаск з властю і наказом од архиєреїв,

13 ополудні, царю, в дорозі видів я з неба сьвітло над сьєво сонця, осиявше мене й тих, що йшли зо мною.

14 Як же всі ми попадали на землю, почув я голос, що глаголав до мене і промовив Єврейською мовою: **Савле, Савле, чого гониш мене? тяжко тобі проти рожна прати (перти).**

15 Я ж сказав: Хто єси, Господи? Він же рече: **Я, Ісус, котрого ти гониш.**

16 Та встань і стань на ноги твої; на се бо явивсь я тобі, щоб зробити тебе слугою і сьвідком того, що бачив єси, і що обявлю тобі,

17 **виринаючи тебе від людей і від поган, до котрих тепер тебе посилаю,**

18 **відкрити очі їм, щоб обернулись від темряви до сьвітла і від власти сатаниної до Бога, щоб прийняли вони оставленне гріхів і наслідде між сьвятими вірою в мене.**

19 Тим, царю Агриппо, не протививсь я небесному видінню,

20 а найперш у Дамаску і в Єрусалимі і по всій землі Юдейській та й поганам проповідував, щоб покались та обернулись до Бога, роблячи діла, достойні покаяння.

21 За се Жиди, захопивши мене в церкві, хотіли вбити.

22 Дізнавши ж помочи від Бога, аж до сего дня стою, сьвідкуючи малому й великому, нічого иншого не говорячи, як що пророки глаголали, що має бути, і Мойсей:

23 **що мусить пострадати Христос, а будучи первий**

з воскресення мертвих, має сьвітло проповідувати народові і поганам.

²⁴ Як же він так відповів, сказав Фест голосом великим: Дурієш, Павле; великі науки до дурощів тебе приводять.

²⁵ Він же рече: Не дурію, вельможний Фесте, а слова правди й розуму глаголю.

²⁶ Знає бо про се цар, до котрого і промовляю вільно; певен бо я, що ніщо з сего перед ним не втаїлось; бо не в закутку се діялось.

²⁷ Віруєш, царю Агриппо, пророкам? Знаю, що віруєш.

²⁸ Агриппа ж каже до Павла: О мало не вговорив еси мене бути Християнином.

²⁹ Павел же рече: Бажав би я від Бога, щоб чи за малий чи за довгий (час) не тільки ти, та й усі, хто чує мене сьогодні, стались такими, як я, окрім оціх кайданів.

³⁰ І, як промовив се, устав цар і ігемон і Вереникия і ті, що сиділи з ними,

³¹ і, одійшовши на бік, розмовляли між собою, говорячи, що нічого смерти достойного не робить чоловік сей.

³² Агриппа ж каже Фестові: Можна було б випустити сего чоловіка, коли б не покликав ся до кесаря.

27

¹ Як же присуджено, щоб плисти нам в Італію, то передано Павла і деяких інших в'язників сотникові, на ймя Юлію, Августової роти.

² І, ввійшовши в корабель Адрамицький, маючи плисти попри місця Азийські, пустились ми з Аристархом Македонцем із Солуня, що був з нами.

³ А другого дня пристали в Сидонї. І обходив ся Юлий ласкаво з Павлом, і дозволив ходити до другів, щоб дізнати їх піклування.

⁴ А відчаливши звідтіля, поплили до Кипра; бо вітри були противні.

⁵ І, перепливши море, що проти Киликиї та Памфілії, прибули в Мири Ликийські.

⁶ А там знайшовши сотник корабель Александрійський, що плів в Італію, посадив нас на него.

⁷ Многі ж дні помалу плівучи і ледві бувши проти Книда, тим що не допускав нас вітер, приплили ми під Крит проти Салмона,

⁸ і, ледві минувши його, прибули на врочище Гарна пристань, від котрого був близько город Ласей.

⁹ Як же доволї часу минуло й було вже непевне плавання, тим що вже й піст минув, то раяв Павел,

¹⁰ кажучи їм: Люде, я бачу, що з утратою і з великою шкодою, не тільки для тягару і для статку, та й для душ наших буде плавання.

¹¹ Сотник же керманичові і властителеві корабля довіряв більш, ніж тому, що сказав Павел.

¹² Як же пристань не була вигідна на зимування, то більше їх давали раду пуститись ізвідтіля, чи не можна б як, добравшись до Финикиї, перезимувати в пристані Крицькій, що лежить між вітром полуденнім і західнім.

¹³ Як же повіяв полуденній вітер, то, думаючи, що досягли свого заміру, знявшись поплили мимо Крита.

¹⁴ Та незабаром опісля настиг на них бурний вітер, званий Євроклидон.

¹⁵ Як же підхопило корабля і не можна було противитись вітрові, то віддались ми (хвилям) і

носило нас.

16 На остров же якийсь набігши, званий Клавда, на силу здоліли удержати човна,

17 котрий стягнувши, усякого способу добирали, підв'язуючи корабля; а боячись упасти в сирть (мілке місце), спустили парус, і так нас носило.

18 А що вельми буря нами кидала, то назавтра повикидали тягар.

19 А третього дня своїми руками надібе корабельне викидали.

20 Як же ні сонце, ні зорі не являлись многі дні, і налягала немала буря, то на останок і вся надія віднялась, щоб спасти ся нам.

21 Як же довго не їли ми, то ставши Павел серед них, рече: Люде, треба було, послухавши мене, не відчалювати від Криту, (то) і не здобулись би такої втрати і шкоди.

22 А тепер благаю вас, бодріть ся; не буде бо погибелі ні одній душі з вас, окрім корабля.

23 Явив ся бо мені сієї ночі ангел Бога, до котрого я належу й котрому служу,

24 глаголючи: Не бійсь, Павле: ти мусиш стояти перед кесарем, і ось дарував тобі Бог усіх тих, що плинуть з тобою.

25 Тим бодріть ся, люде (добрі); вірую бо Богу, що так буде, як сказано мені.

26 Мусимо бо до острова якогось пристати.

27 Як же настала чотирнайцята ніч, що носило нас по Адриятицькому морю, коло півночі постерегли корабельники, що близько від них якась земля;

28 і, змірявши глибиню, знайшли двацять сяжнів; трохи ж відпливши і знов змірявши, знайшли пятнайцять.

29 І, опасуючись, щоб не набігти на гостре місце,

кинули з демена (керми) чотири якори і дожидали дня.

³⁰ Як же корабельники шукали втікти з корабля, спускаючи човна на море, роблячи вид, ніби хочуть кинути якоря з носу,

³¹ сказав Павел сотникові й воїнам: Коли сі не зістануть ся на кораблі, то ви не можете спасти ся.

³² Тоді воїни пообтинали верівки в човна, та й дали йому впасти.

³³ Як же почало дніти, благав Павел усіх прийняти їжи, говорячи: Сьогодні чотирнайцятий день ви, ждучи, постите, нічого не ївши.

³⁴ Тим же благаю вас, прийміть їжи; воно бо для вашого спасення; ні в кого бо з вас і волос не впаде з голови.

³⁵ Сказавши ж се і взявши хліб, оддав Богу хвалу перед усіма, і переломивши почав їсти.

³⁶ Тоді повеселішали всі, і вони прийняли їжу.

³⁷ Було ж нас у кораблі всіх двісті сімдесять і шість душ.

³⁸ А наситившись їжею, облегчили корабель, викидаючи пшеницю в море.

³⁹ Як же настав день, не пізнали землі, загледіли ж затоку якусь, що мала беріг, до котрого нарадились, коли можна, причалити кораблем.

⁴⁰ І, витягши якорі, пустились морем, порозв'язувавши завязі деменові і піднявши парусок по вітру, прямували до берега.

⁴¹ Попавши ж на місце двоєморське, загрузили корабля; і перед, застрявши, був нерухомиий, а зад розбивало силою филь.

⁴² Між воїнами ж стала рада, щоб вязників повбивати, щоб которий впливши, не втік.

⁴³ Сотник же, хотівши спасти Павла, заборонив їм

що загадали, і звелів, щоб ті, хто вмів плавати, перші скочили, і вийшли на землю,

⁴⁴ а остальні, — хто на дошках, а хто на чому з корабля. І сталось так, що всі спаслись на землю.

28

¹ Спасши ся ж довідались, що остров зветь ся Мелит.

² Чужоземці ж показали нам не мале милосерде: розложивши бо багатте, прийняли всіх нас задля дощу, що йшов, і задля холоду.

³ Як же набрав Павел оберемок хворосту і положив на огнище, вибігши від жару гадина, почепилась на рущі в него.

⁴ Побачивши ж чужоземці, що зьвірюка висіла з руки його, говорили між собою: Певно сей чоловік убийця, що спас ся з моря, та суд (богів) не дав йому жити.

⁵ Він же, струснувши гадюку в огонь, не дізнав ніякого лиха.

⁶ Вони ж дожидали, що він має опухнути або зараз упаде мертвий; як же довго дожидались і бачили, що ніякого лиха йому не сталось, перемінивши думки, казали, що се Бог.

⁷ Навкруги ж сього місця були землі першого на острові, на ймя Публия. Він, прийнявши нас, три дні поприятельськи гостив.

⁸ І сталось, що батько Публіїв лежав, боліючи на пропасницю та на живіт. Приступивши до него Павел, помоливсь і, положивши руки на него, сцілив його.

⁹ Як се стало ся, то й інші на острові, що мали недуги, приходили та й сцілялись.

¹⁰ Вони і великою честю пошанували нас, а як ми відпливали, надавали, чого нам треба (було).

11 По трох же місяцях одвезлись ми кораблем Александрийським, надписаним Диоскур, що зимував на острові,

12 і припливши в Сиракузу, пробули (там) три дні.

13 А звідтіля відпливши, прибули в Регию, і за один день, як настав полуденний вітер, прийшли другого дня в Путеоли,

14 де знайшовши братів, ублагані були від них перебути у них сім день; і так прийшли в Рим.

15 Звідтіля, почувши брати про нас, повиходили назустріч нам аж до Апиєвого торгу та Трох Гостинниць. Побачивши їх Павел і подякувавши Богу, набрав ся сьмілости.

16 Як же прийшли ми в Рим, сотник передав в'язників воїводі; Павлу ж дозволено жити окроме з воїном, що стеріг його.

17 Стало ся ж по трох днях, скликав Павел первих із Жидів, і, як посходились вони, рече до них: Мужі брати, нічого не зробивши противного народові або звичаям отцівським, передан я, яко в'язник, у руки Римлянам.

18 Розпитавши вони мене, хотіли випустити, бо ніякої вини смерти не було в мені.

19 Як же противились Жиди, був я змушений покликатись до кесаря, не яко би мав чим обвинувати нарід мій.

20 Тим же скликав я вас, щоб побачити вас та поговорити, бо за надію Ізраїлеву залізом сим оковано мене.

21 Вони ж промовили до него: Ми ані письма про тебе не одержували з Юдеї, ані прийшовши хто з братів, звістив або сказав про тебе що лихе.

22 Та бажаємо від тебе чути, що ти думаеш; бо про сю ересь відоме нам, що всюди противлять ся їй.

23 Призначивши ж йому день, поприходили до него

в оселю многі, і викладавав він їм, свідкуючи про царство Боже, і впевняючи їх про Ісуса й з закону Мойсеєвого й з пророків, од ранку до вечера.

²⁴ І деякі увірували в слова його, а інші не увірували.

²⁵ І, будучи в незгоді між собою, розійшлись, як промовив Павел одно слово: що добре промовив святий Дух через Ісаїю пророка до батьків ваших,

²⁶ глаголючи: Йди до людей сих та скажи: Слухом будете слухати, та й не зрозумієте, і дивлячись будете дивитись, та й не побачите:

²⁷ бо серце сього народу затверділо, й ушима тяжко чують, і очі свої позаплющували, щоб не виділи очима, і ушима не чули, і серцем не розуміли, і не навернулись, щоб я сцілив їх.

²⁸ Відоме ж нехай вам буде, що послане поганам спасенне Боже вони чути муть.

²⁹ І, як промовив сі слова, пійшли Жиди, маючи велике змаганне між собою.

³⁰ Пробував же Павел цілих два роки в найнятій хаті своїй, і приймав усіх, хто приходив до него,

³¹ проповідуючи царство Боже і навчаючи про Господа Ісуса Христа з усією сміливістю, без заборони.

Біблія в пер. П.Куліша та І.Пулюя, 1905
The Holy Bible in Ukrainian, translated by P. Kulish
and I. Pulyu in 1905

Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

Contributor: Ivan Semenovych Nechui-Levytsky, Ivan Pavlovych Pulyj

Повідомте про помилки тут: <https://forms.gle/PAo2uKZqCNnoZGDe7>

2025-01-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files
dated 15 May 2025

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358